

JÓ VADÁSZATOT!

A Fővárosi és Pest megyei Vadászkamara lapja

Hírlevél

XVI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

- Az afrikai sertéspestisről
- Az országos vadgazdálkodási alap első éve
- Pest megye legjobb trófeái
- Tisztújítás
- A szalonka monitoring 2018-ban
- A földikutya
- Trófeamustra
- Kinológia

Mottó:

*Sose fordítsd vadászfegyvered csővét
olyasmí felé, amit nem akarsz eltalálni!*

Tisztelt Vadásztársak!

A 2017–18-as idényre tavaly kiváltott vadászjegyek érvényessége február végén lejárt!

Kérjük, ellenőrizze, megújította-e vadászjegyének érvényességét!

A megyei vadászkamara a szokott rendben várja a vadásztársakat.

Hétfőn és szerdán: 8,30-tól 12,00 óráig és 13,00-tól 16,00 óráig;
Pénteken: 8,30-tól 12,00 óráig.

(A nyáron – néhány napra – felújítás miatt az iroda zárva lesz. Erről a megyei kamara honlapján (www.omvkpest.hu) fogunk kellő időben tájékoztatást adni.
Kérjük, kövessék figyelemmel!)

Az afrikai sertéspestisről – közérthetően

Kevés, kizárólag állatokat megbetegítő állatbetegség kap olyan komoly médiafigyelmet, mint a Kelet-Európában több mint tíz éve terjedő, a vaddisznó és a házi sertés lázas, vérzéses megbetegedését és elhullását okozó afrikai sertéspestis. A felfokozott médiaérdeklődésnek köszönhetően nagyon sok információ került a köztudatba már most is, ugyanakkor a naprakész és szakmailag helyes információk nem mindig közérthető módon jelennek meg, ellentétben a nem feltétlenül megbízható forrásokból származó, érzelmekre ható, bulvárosított cikkekkkel. Az afrikai sertéspestis pedig sajnos kifejezetten alkalmas arra, hogy az újságok címlapjára kerüljön, hiszen hatalmas gazdasági kárt képes okozni a vaddisznó- és sertésállományokban a nagyarányú elhullás miatt, illetve jelentősek a veszteségek a kötelezően elrendelt hatósági intézkedések következtében is. Miután a betegség ellen hatékony oltóanyag nem áll rendelkezésre, és a megbetegedett állatok sem gyógykezelhetők, kizárólag a megelőzés és a rendkívül szigorú felszámolási intézkedés marad lehetőségként a vadgazda, az állattartó és az állategészségügyi hatóság kezében.

Az Európába is bejutott vírusváltozat nagyon agresszívan támadja a sertésféléket, a fertőződést követő néhány napon belül az állatok belázasodnak, szívesen elfekszenek, és egy héten belül, látható kondícióról nélkül elpusztulnak. Annak az esélye, hogy beteg állat véletlen szállításával terjedne a betegség, nem túl jelentős, mivel a fertőződést követően a lázas, bágyadt állapotot megelőző időszak nagyon rövid. Fertőzött állományból a betegség továbbhurcolásának ugyanakkor nagyon is komoly esélye van a fertőzőkövetítő anyagok (szállítójármű, ruházat, trágya, takarmány stb.) mozgatása során, mivel a vírus a környezetben nagyon sokáig – akár hónapokig is – fertőzőképes maradhat. Szerencsére ez a nagy ellenálló-képességű vírus is a forgalomban levő – különösen zsírosító természetű – fertőtlenítőszerrel (melyek listája a NÉBIH honlapján megtalálható), illetve hőkezeléssel könnyen elpusztítható.

A fertőzés terjesztésében kétséget kizáróan az emberi tényező a legjelentősebb veszélyforrás. A jelenlegi járványment során egyértelműen a nagy utak mentén terjedt a betegség (K. Depner, FLI). Mondhatnánk úgy is, hogy az emberi közreműködés nélkül a vírus nem lenne ilyen sikeres, nem lenne képes ilyen hatalmas területen természetes körülmények között ilyen rövid idő alatt terjedni. A fő veszélyforrás mindig a sertésekből készült, nem kellően hőkezelt termékek illegális kereskedelme, illetve személyforgalomban történő tiltott szállítása. Mivel a betegség az emberre teljesen veszélytelen, kárenyhítési céllal az egyébként jó kondíciójú állatokat feldolgozzák, akár friss tokehúsként, akár fagyasztva vagy füstölt áruként értékesítik, vagy saját fogyasztásra használják fel. Sem a fagyasztás, sem a füstölés vagy a szárítás (szalámi, kolbász, sonka, szalonna stb.) nem pusztítja el a vírust: a fagyasztott húsban évekig, de a füstölt termékekben is hosszú hónapokig fertőzőképes maradhat. A feldolgozás során keletkező hulladékok (különösen a vér), a termékek előállításához, szállításához használt eszközök szintén hetekig okozhatnak bajt, de még a fertőzött húsból készített élelmiszerekkel kapcsolatba kerülő anyagok (csomagolás, papír, műanyag eszközök stb.) felületén megtapadó vírusok is alkalmasak a kór továbbhurcolására. A legfontosabb feladat tehát annak megakadályozása, hogy ezekkel az anyagokkal, termékekkel a házi- vagy vaddisznó kapcsolatba kerülhessen.

Hasonlóan fontos annak meggátlása, hogy a házisertés-állományok, illetve a zártkerti vaddisznóállományok bármilyen kontaktusba kerülhessenek a vadon élő vaddisznó-populációval. Olyan kerítésrendszert (dupla vagy villanypásztorral kombinált kerítés) kell kialakítani, amely képes megakadályozni nemcsak az állatok átjárását, de még az „összeszaglászás” lehetőségét is kizárja. Tilos a zártan tartott vaddisznókat a szabad vadászterületre kihelyezni. Az állatok zárt állományok közötti szállítása is csak engedélyezett módon (a vadászati hatóság engedélyével, állategészségügyi

igazolással, regisztrált tenyészetek között, erre a célra engedélyezett gépjárművel) lehetséges. Az állategészségügyi szabályok megsértésével tartott, szállított állatok után állami kártalanításra nincs lehetőség, viszont a szabályok megsértése bírság kiszabását eredményezheti.

Az afrikai sertéspestis elleni védekezés fontos eleme az a szűrővizsgálati rendszer, melyet párhuzamosan alkalmaznak a klasszikus sertéspestis elleni védekezéssel. A vaddisznóállományok lelövésével való ritkítása fontos eleme az ASP terjedése megakadályozásának. Az ún. aktív szűrővizsgálat során a járási főállatorvos által vadászatra jogosultként évente előre meghatározott számú, rendes vadászat során lőtt vaddisznó mandula- és vérmin-táját kell laboratóriumba küldeni – a sikeres mintavételért minden évben anyagi ellenszolgáltatás jár. A passzív szűrővizsgálat során az összes elhullva talált vagy betegség gyanúja miatt lelőtt vaddisznó diagnosztikai vizsgálatát kötelező elvégezni. Ha a vadász az általa megfigyelt vaddisznó esetében azt tapasztalja, hogy a vaddisznó mozgása a megszokottól eltérő, bizonytalan, vagy az állat bágyadtnak tűnik, akkor a vadásznak diagnosztikai célból le kell lőnie az érintett egyedeket, és a tapasztalt klinikai tüneteket haladéktalanul jelentenie kell a járási főállatorvosnak.

Az országos főállatorvos 2/2017. számú határozata (mely szintén megtalálható a NÉBIH tematikus honlapján) előírja, hogy a vadászatra jogosult területén vadászatot folytató minden vadász az általa talált elhullott vaddisznóról köteles legkésőbb az észlelést követő 12 órán belül tájékoztatni a vadászatra jogosultat. A vadászatra jogosultak – a tetem fellelési helye koordinátáinak megadásával vagy részletes helyszínadatokkal együtt – 24 órán belül kötelesek írásban (akár e-mailben is) bejelenteni minden, a tudomásukra jutott elhullott vaddisznót az állategészségügyi hatóságnak, hogy a szükséges mintákat le lehessen venni. Mind a bejelentésért, mind a mintavételért anyagi ellenértékelés jár.

Az elhullott állatok lépéből, egy nyirokcsomóból (ha lehetséges, a bélfodri nyirokcsomó), mandulából, esetleg a veséjéből kb. 10 gramm nagyságú darabok elegendőek; egy állatból egy gyűjtőedénybe (pl. SARSTEDT mandulavételi pohárba) kerüljön a minta. Ha a fenti minták levétele nem lehetséges, teljes csöves csont vagy szegycsont beküldése is elégséges. A lábvég (köröm) nem tartalmaz csöves csontot!

Az afrikai sertéspestis megelőzése – és szükség esetén leküzdése – tehát nem valósítható meg valamennyi érdekelt (vadászatra jogosult, állattartó, állategészségügyi hatóság) felelősségteljes együttműködése nélkül. A hírekből visszaköszönő fenyegetettség valós, nem szabad alábecsülni ezt a betegséget, mert például a tavalyi évben több mint tízszer annyi állat elpusztulásáért volt felelős a világon, mint a leginkább rettegett ragados száj- és körömfájás. Ugyanakkor túlmisztifikálni sem szerencsés a kórt, mivel természetes úton (vaddisznópopuláción belül állatról állatra) csupán jól követhető sebességgel és módon terjed. Ha az emberi felelőtlenséget ki tudnánk zárni, a korai észleléssel és időben történő beavatkozással a betegség jól körülhatárolható keretek között tartható. További információkért keressék a járási vagy megyei állategészségügyi hatóságot, továbbá a Nébih információs oldalát: <http://portal.nebih.gov.hu/hu/afrikai-sertespestis>.

Dr. Kocsner Tibor

A szerkesztő megjegyzése:

Az afrikai sertéspestissel kapcsolatos kötelezettségek a következő jogszabályokban találhatók:

- az országos főállatorvos 1/2018. számú határozata;
- a 7/2018. (III.28.) FM-rendelet az egyes állatbetegségek és zoonózisok felszámolására, az ellenük való védekezésre és figyelemmel kísérésükre irányuló nemzeti programok 2018. évi finanszírozásának szabályairól.

AZ ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ALAP ELSŐ ÉVE

Az OMVK által a 2017-es évben meghirdetett **Vadgazdálkodási Alapra Pest megyében** összesen 87 db pályázat érkezett, melyek között 4db konzorciumi pályázat volt, amely 33 db elemi pályázatot tartalmazott. A beérkezett pályázatokat első körben a megye vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottságának volt kötelessége értékelni. 8 db-ot formai hiba miatt (pl. adathiány, igazoláshiány, nem kifejtett költségkalkuláció, továbbá nem igazodott a célterületekhez), 7db-ot pedig tartalmi hiba miatt kellett elutasítani.

Az OMVK vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottságához támogató javaslattal 72 megyei pályázatot terjesztettünk fel. A szigorú bírálat után **64 pályázatot fogadtak el**, majd sor került a támogatási szerződés megkötésére a vadászatra jogosultakkal.

A nyertes vadászatra jogosultjaink **összesen 42 371 972 Ft támogatásban részesültek.**

Ennek kapcsán vállalt feladataik:

- 2.1. célterület: 12,29 ha szegély, 6,09 ha rágóerdő;
- 2.2. célterület: 80,02 ha vadföld;
- 2.3. célterület:
dagonya 5 db,
itató 82 db,
egyéb eszköz 44 db (pl. lajtkocsi);
- 2.4. célterület (csapdapark):
hattyúnyak 233 db,
testszorító 82 db,
láda- 73 db,
Larsen- 70 db,
létrás 24 db,
egyéb csapda 126 db;

- 2.5. célterület:
apróvadetető 330 db,
őzetető 20 db,
fácántörzsállomány pótlása 5995 db.

*

Országosan összesen 1087 db pályázatot bíráltak el.

A megyei bírálatokon 88 db pályázatot utasítottak el. Az országos vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottság 211 db-ot utasított el, és 788 db-ot fogadott be 583 007 427 Ft értékben.

Az országos küldöttgyűléshez 9 fellebbezés érkezett az elutasított pályázatokkal kapcsolatban. (Pest megyei nem volt közöttük.)

Az országos küldöttgyűlés 2018. április 13-án, jóváhagyva az OMVK elnökségének határozatát, valamennyit elutasította.

*

A 2018. évi pályázati kiírás az elmúlt évihez képest változni fog. A kiderült „gyermekbetegségeket” időközben helyrehozzák.

Mind az OMVK, mind a területi szervezetek honlapján **várhatóan a nyár közepén** jelenik meg a pályázati feltételek kiírása.

Nagy István
titkár

Pest megye legjobb trófeái a 2016/2017. vadászati évben

Összeállította és a felvételeket készítette: Pető Zoltán

A 2016/2017. vadászati évben a Pest megyei vadászati hatóság munkatársai összesen 520 gímbika, 377 dámbika és 2226 őzbak agancsát, 108 muflon csigáját és 320 vadkan agyarát bíralták el az év során.

A Pest megyei trófeák megoszlása és minősítése a 2016/2017. vadászati évben az alábbiak szerint alakult:

Vadfaj	érem				érmes arány %	korai lelövések				korai lelövés aránya %
	arany	ezüst	bronz	összes		-1	-2	-3	összes	
gím	9	50	106	165	31,7	54	10	3	67	12,9
dám	43	30	51	124	32,9	27	4	0	31	8,2
őz	31	60	105	196	8,8	95	23	6	124	5,6
muflon	16	22	34	72	66,6	24	4	0	28	25,9
vaddisznó	11	24	45	80	25,0					

A gímszarvasnál az első 10 helyen álló bika közül kettőt minősített a hatóság szakszerűtlen elejtésűnek, amelyek egyaránt -3 -3 pontot kaptak, de mindkettő vadaskertben esett, ezért ennek a szabadterületi állomány kezelése szempontjából nincs jelentősége. A korai lelövések aránya sajnos még mindig bőven 10% felett van. A korábbi vadászati év 19, öregnek becsült bikájával szemben csak 9, 12 évesnek vagy annál öregebbnek minősített bika esett. Ebben az évben is beigazolódott a korábbi tapasztalat, amely szerint az elejtett bikáknak több mint a fele középkorú volt. Így nem lehet csodálkozni azon, hogy ritkán találkozunk igazán öreg bikával. Nem javult a csapos bikák hasznosításának aránya sem, illetve vélelmezhető, hogy egy részüket nem mutatják be bírálatra.

A dámszarvas esetében, a korábbi évekhez hasonlóan, javuló tendencia figyelhető meg. A szakszerűtlen elejtés aránya 10 százalék alá csökkent, és a bíráló továbbra is viszonylag gyakran találkozik érett, öreg bikával. A rangsor első 10 helyén állók között idén sem volt olyan, amelyet korai elejtésnek kellett volna minősíteni. Az összes bíralt dámbika több mint 14 százaléka öreg bika volt.

Az őzzel kapcsolatban nincs érdemi változás. Az állomány nagyságának alulbecslésére utal az, hogy a bírálatra bemutatott bakok több mint 64 százaléka a 2016–2017. vadászati évben is középkorú vagy öreg korosztályú volt (2015–2016-ban ez az arány 65 százalék volt). A fiatal bakokat, különösen az első agancsúakat változatlanul nem

szívesen selejtezik – csak 8 százalék volt az arányuk az összes hasznosításban –, pedig a gyenge, gombnyársas bakokat ki kellene venni az állományból.

Az elmúlt évekhez hasonlóan, most is a muflonnál a legmagasabb a szakszerűtlen elejtés aránya, de a kosok jelentős része vadaskertben esik, másrészt a védett természeti területeken a természetvédelmi hatóság részéről változatlan elvárás a muflonállomány erőteljes visszaszorítása.

A vaddisznóval kapcsolatban viszont elmondható, hogy évről évre kevesebb a bemutatott kanok száma. Megyénkben csupán mintegy 10 aranyérmes kan esik évente, ráadásul egy részük vadaskertben kerül terítékre. Valószínűleg az intenzív hasznosítás miatt, a kanok egyre nagyobb részét még azt megelőzően elejtik, hogy nagyagyaruk elérné a 16 centimétert, a bírálati kötelezettség határát.

Fotó: Réti Zoltán

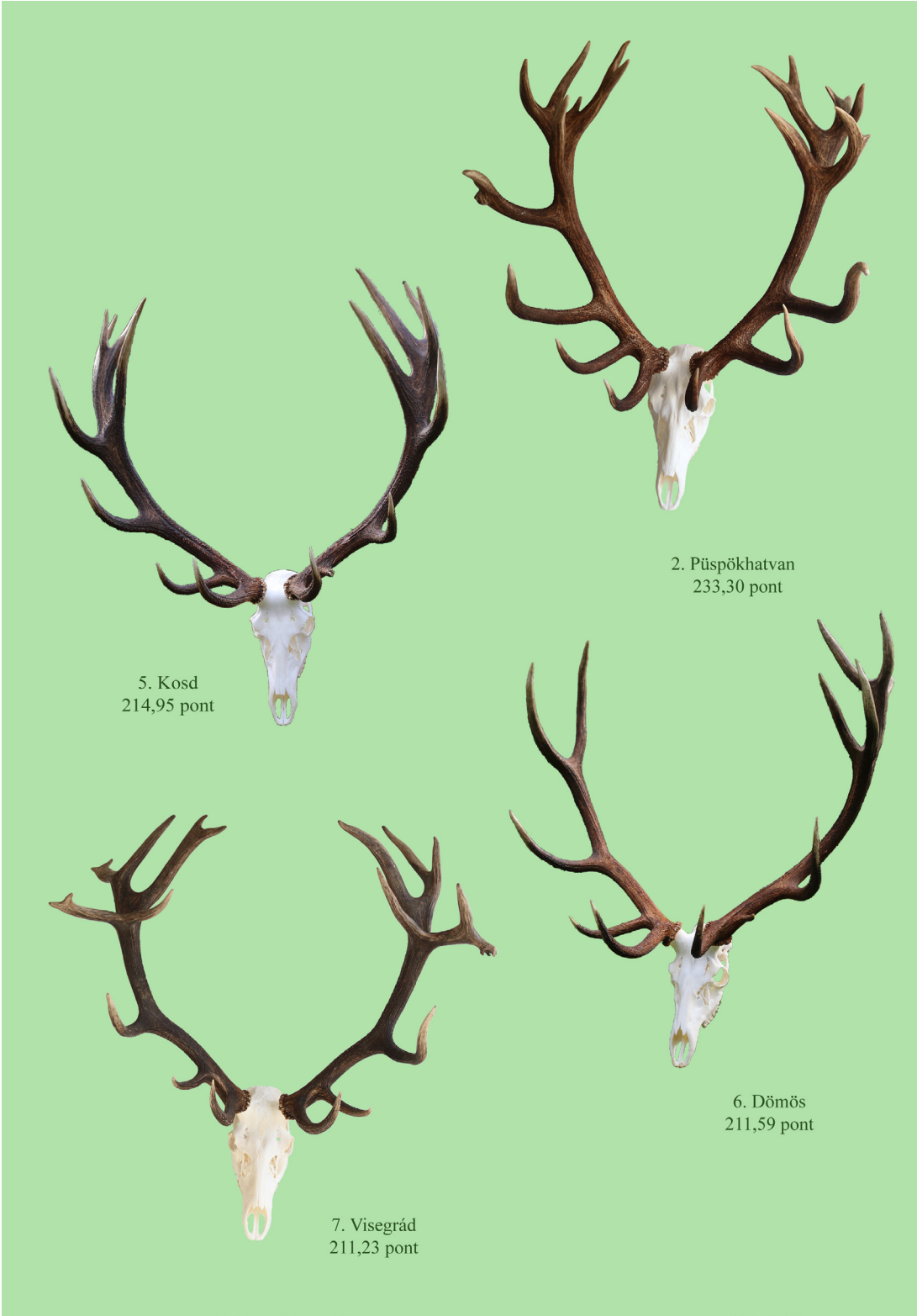
Gímszarvas

	vadászatra jogosult neve	az elejtés helye	az elejtés időpontja	trófeatömeg (24 órás nagykoponyás tömeg kg)	bírálati pont	érem	becsült kor (év)
1.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2016.09.10.	13,96	244,20	arany	7
2.	Galgavölgye Ftk.	Püspökhátvan	2016.09.15.	12,78	233,30	arany	12
3.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2016.09.09.	11,50	227,04	arany	7
4.*	Pilisi Parkerdő Zrt.	Valkó	2016.11.28.	9,78	217,77	arany	10
5.	Ipoly Erdő Zrt.	Kosd	2016.09.13.	9,45	214,95	arany	11
6.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Dömös	2016.09.05.	9,74	211,59	arany	8
7.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	2016.09.12.	8,56	211,23	arany	11
8.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi	2016.09.20.	9,88	210,42	arany	10
9.	Ipoly Erdő Zrt.	Szendehely	2016.09.15.	9,95	210,39	arany	11
10.	NEFAG Zrt.	Pusztavacs	2016.09.20.	10,35	208,00	ezüst	11

*elhullás

Fotó: Réti Zoltán

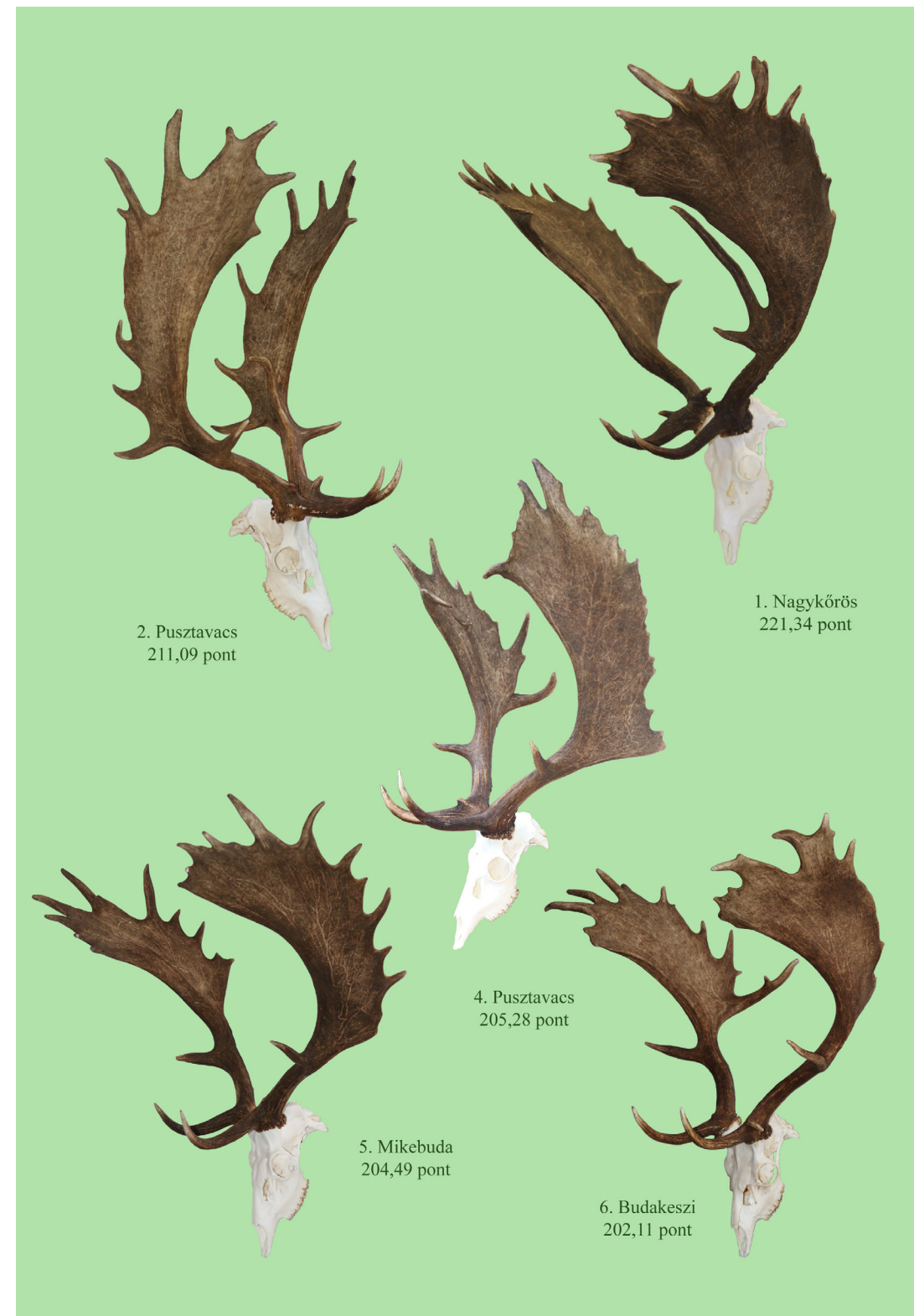
Dámszarvas

	vadászatra jogosult neve	az elejtés helye	az elejtés időpontja	trófeatömeg (24 órás nagykoponyás tömeg kg)	bírálati pont	érem	becsült kor (év)
1.	Nagykőrös és Térsége Ftk.	Nagykőrös	2016.10.15.	5,62	221,34	arany	11
2.	NEFAG Zrt.	Pusztavacs (kert)	2016.10.27.	4,40	211,09	arany	12
3.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Acsa	2016.10.15.	4,28	206,20	arany	8
4.	NEFAG Zrt.	Pusztavacs (kert)	2016.10.15.	5,20	205,28	arany	12
5.	Mikebudai Ftk.	Mikebuda	2016.10.20.	4,85	204,49	arany	10
6.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi	2017.01.21.	4,85	202,11	arany	10
7.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi	2016.10.03.	4,23	199,62	arany	10
8.*	Pánd-Káva Ftk	Pánd	2016.12.05.	3,48	195,80	arany	8
9.*	NEFAG Zrt.	Mikebuda	2016.10.27.	4,03	194,14	arany	10
10.	NEFAG Zrt.	Pusztavacs	2016.09.25.	4,57	193,02	arany	12

*elhullás

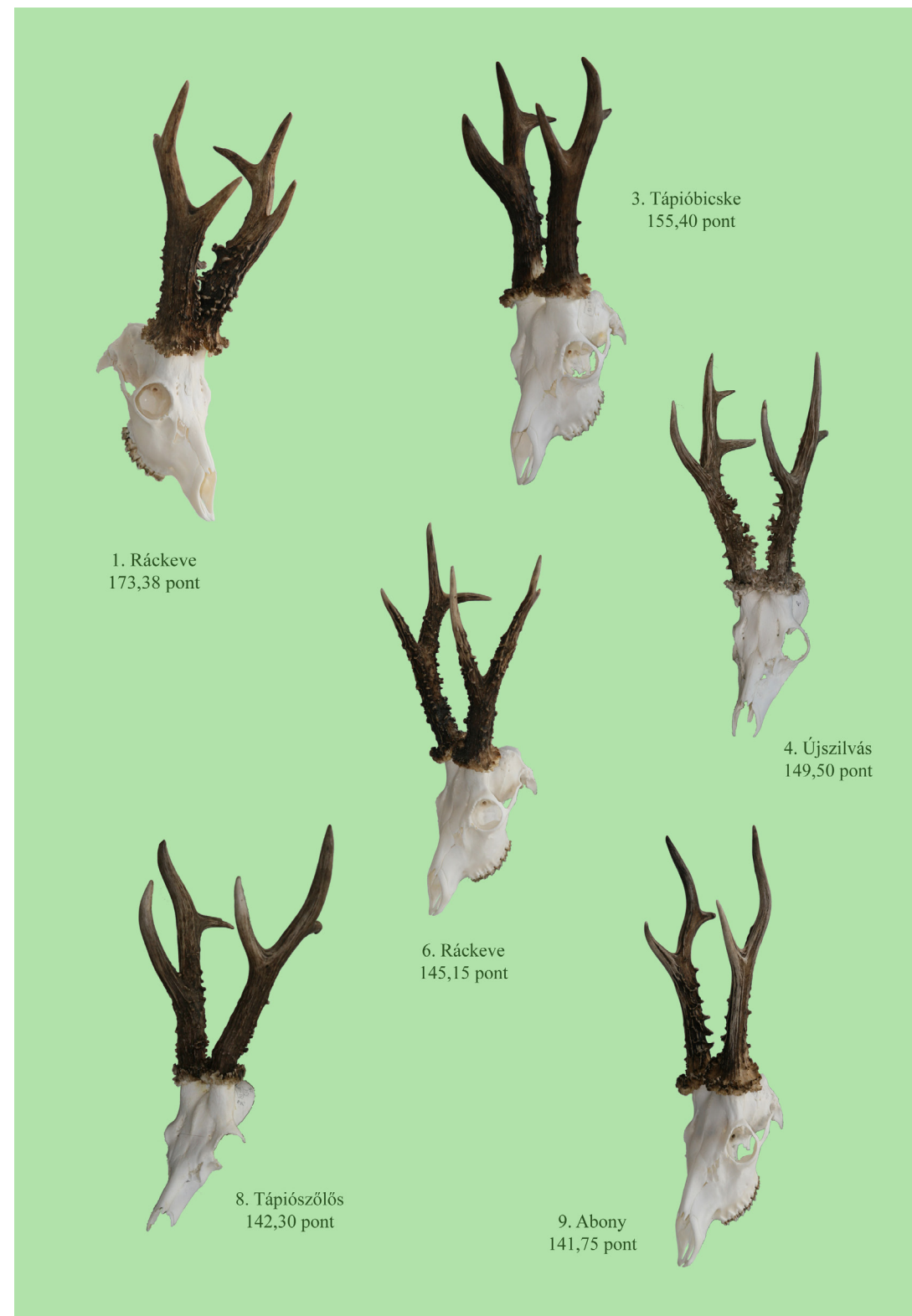
Fotó: Réti Zoltán

	vadászatra jogosult neve	az elejtés helye	az elejtés időpontja	trófeatömeg (24 órás nagy- koponyás tömeg kg)	bírálati pont	érem	becsült kor (év)
1.	Ráckevei Vt.	Ráckeve	2016.07.28.	662	173,38	arany	8
2.	Csepel-szigeti Nimród Vt.	Szigetújfalu	2016.07.28.	538	158,00	arany	7
3.	Törökvölgye Vt.	Tápióbicske	2016.07.17.	629	155,40	arany	5
4.	Tápió-mente Egyetértés Vt.	Újszilvás	2016.04.16.	502	149,50	arany	5
5.	Szód-Vácrátót Ftk.	Vácrátót	2016.07.28.	568	147,05	arany	4
6.	Ráckevei Vt.	Ráckeve	2016.07.27.	544	145,15	arany	7
7.	Kocséri Vt.	Kocsér	2016.08.07.	562	142,73	arany	7
8.	Herman Ottó Vt.	Tápiószőlős	2016.04.16.	549	142,30	arany	4
9.	Abonyi Nimród Vt.	Abony	2016.08.08.	542	141,75	arany	5
10.	Szentendre-szigeti Vt.	Szentendre	2016.08.02.	529	139,60	arany	4

Fotó: Polster Gabriella

Muflon

	vadászatra jogosult neve	az elejtés helye	az elejtés időpontja	csigahossz (cm) jobbal	bírálati pont	érem	becsült kor (év)
1.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi	2016.04.20.	102,5-101,3	241,30	arany	9
2.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2016.11.02.	90,2-88,9	223,55	arany	7
3.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2017.02.09.	88,7-90,2	221,80	arany	7
4.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Gödöllő	2017.02.14.	90,1-89,6	219,80	arany	6
5.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Pilisszántó	2016.11.14.	92,0-94,4	218,35	arany	8
6.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Gödöllő	2017.02.22.	83,5-87,7	217,10	arany	7
7.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2016.12.16.	90,2-91,0	217,00	arany	6
8.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2016.10.16.	84,6-89,6	215,65	arany	7
9.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi	2016.10.04.	84,2-84,9	214,70	arany	6
10.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2016.10.17.	84,2-83,0	212,05	arany	7

Fotó: Réti Zoltán

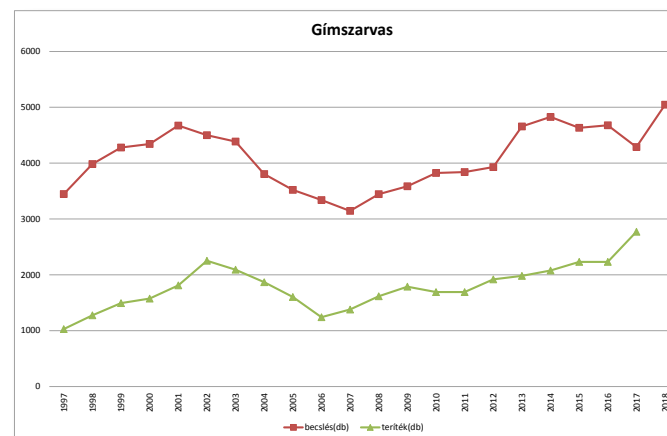

	vadászatra jogosult neve	az elejtés helye	az elejtés időpontja	nagygyar hossza (cm) jobb-bal	bírálati pont	érem
1.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Pilisszántó	2016.04.11.	23,5-22,9	123,90	arany
2.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Isaszeg (kert)	2017.01.21.	20,2-19,9	122,85	arany
3.	Ipolyvölgye Vt.	Perőcsény	2016.07.10.	22,3-23,3	122,45	arany
4.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi (kert)	2016.11.02.	19,6-23,6	122,30	arany
5.	Nagykörös és Térsége Ftk.	Nagykörös (kert)	2016.09.09.	19,6-18,2	122,10	arany
6.	„Március 15” MTSZ Vt.	Hernád	2016.09.22.	18,5-21,6	121,45	arany
7.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Budakeszi	2017.01.21.	23,0-23,1	121,00	arany
8.	Észak-Börzsöny Vt.	Bernecebaráti	2016.12.17.	19,1-14,7	120,70	arany
9.	Pilisi Parkerdő Zrt.	Dömös	2016.06.06.	21,8-21,6	120,40	arany
10.	Tápióvölgye Vt.	Bénye	2016.09.17.	22,3-22,5	120,25	arany

Fotó: Polster Gabriella

Pest megye vadgazdálkodásának értékelése a 2017/2018. vadászati évben

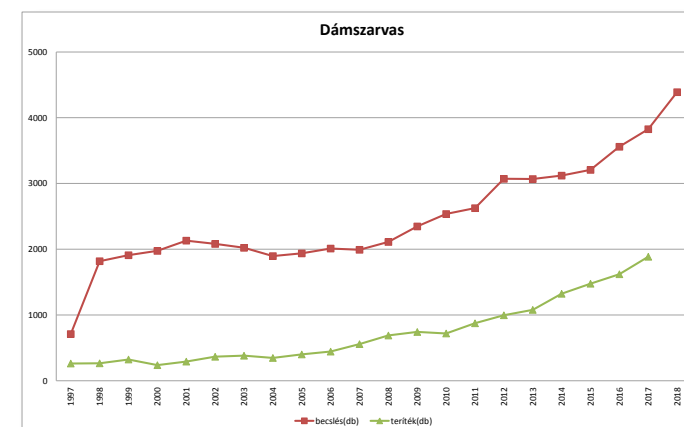
A gímszarvas jelentett állománya 2017 tavaszán 4289 példány volt, ami 8,32%-kal kevesebb, mint a 2016. évi tavaszi állomány (4678 pld). A 2017/2018. vadászati évben 2771 gímszarvas került terítékre, ami 24,14% növekedést jelent az előző évhez képest (2232 pld). A jelentett gímszarvaslétszám 2018 tavaszán 5047 példány volt, 17,67%-kal több az előző évinél. Gímszarvasállományunk az elmúlt több mint 20 év alatt, az 1997. évi becslést tekintve, a másfélszeresére növekedett, akárcsak a teríték, amely több mint két és félszeresére nőtt. A teríték az elmúlt években emelkedett, a magas hasznosítási arány 59,23%, ami annyit jelent, hogy a tényleges állomány létszáma jóval magasabb a becslétnél. A 2017/2018. vadászati évben 572 db gímagancsot bíráltunk, amelyből 145 db volt érmes, azaz 25,3%. Az érmesek közül 7 arany-, 37 ezüst-, 101 bronzérmes volt.

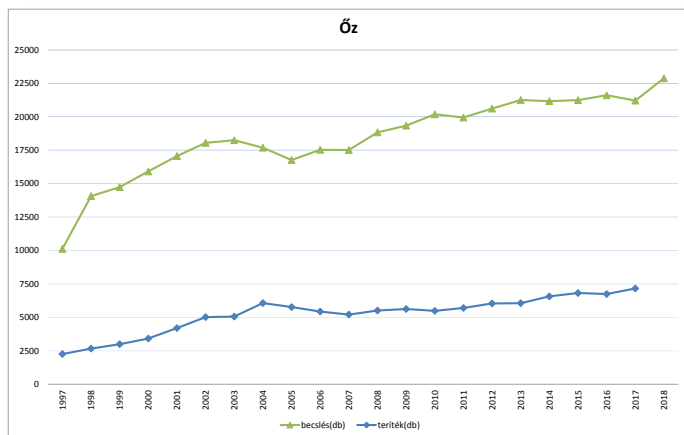
A dámszarvas jelentett állománya 2017 tavaszán 3826 példány volt, ami a 2016. évi tavaszi állománynál (3559 pld) 7,5%-kal

volt több. A 2017/2018. vadászati évben 1886 dámszarvas került terítékre, ami 16,42%-kal több az előző évinél (1620 pld). A jelentett létszám 2018 tavaszán 4389 példány volt, ami 14,72% növekedést jelent az előző évhez képest. A dámszarvasállomány több mint 20 év alatt több mint hatszorosára, a teríték pedig több mint hétszeresére nőtt. A teríték az elmúlt években emelkedett, a hasznosítási arány 49,29%, ami annyit jelent, hogy a gímszarvashoz hasonlóan magasabb az állomány létszáma, mint

azt a vadászatra jogosultak becsülik. A 2017/2018. vadászati évben 303 db dámagancsot bíráltunk, amelyből 110 db volt érmes, azaz 36,3%. Az érmesek közül 24 arany-, 32 ezüst-, 54 bronzérmes volt.

Az őz jelentett állománya 2017 tavaszán 21 208 példány volt, ami 1,84%-kal kevesebb a 2016. évi tavaszi állománynál (21606 pld). A 2017/2018. vadászati évben 7161 példány került terítékre, ami 6,21%-os növekedést jelent az előző évi terítékhez képest (6742 pld). A jelentett őzlétszám 2018 ta-

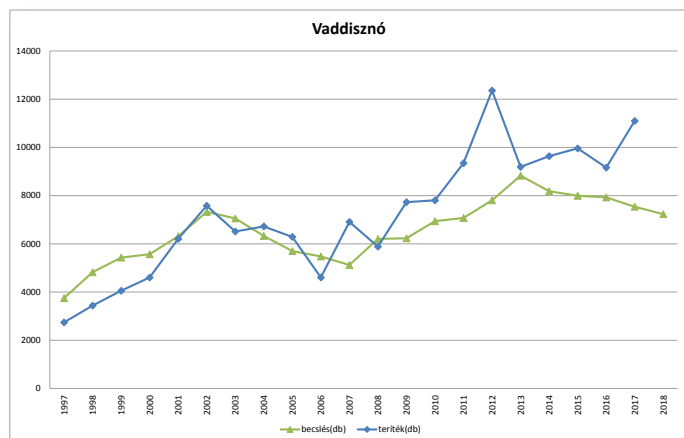
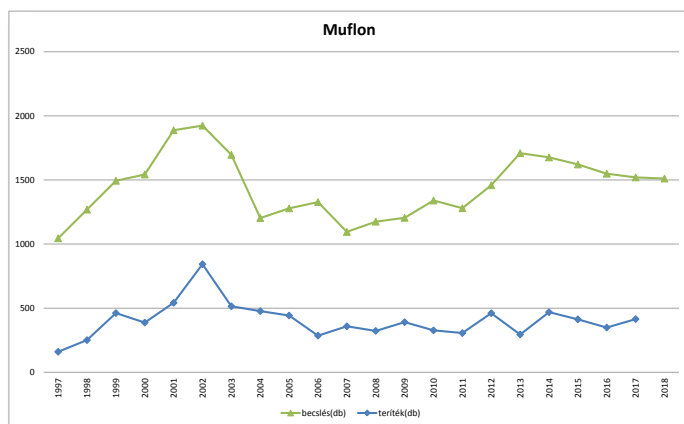

a becsült állomány nagysága pedig több mint a duplájára növekedett.

A 2017/2018. vadászati évben 2310 db őzagancsot bíráltunk, amelyből 214 db volt érmes, azaz 9,26%. Az érmesek közül 22 arany-, 74 ezüst-, 118 bronzérmes volt.

A muflon jelentett állománya 2017 tavaszán 1520 példány volt, ami 1,87%-kal kevesebb a 2016. évi tavaszi állománynál (1549 pld). A 2017/2018. vadászati évben 415 példány muflon került terítékre, ami 18,91%-os növekedést jelent az előző évi terítékhez képest (349 pld). A jelentett muflonlétszám 2018 tavaszán 1511 példány volt, ami 0,59%-kal kevesebb az előző évinél. A teríték az elmúlt években csökkent, a hasznosítási arány 27,30%. Ha visszatekintünk az elmúlt 20 évre, látható, hogy a muflonteríték a két és félszeresére növekedett. A 2017/2018. vadászati évben 101 db mufloncsigát bíráltunk, amelyből 70 db volt érmes, azaz 69,3%. Az érmesek közül 28 arany-, 22 ezüst-, 20 bronzérmes volt.

A vaddisznó jelentett állománya 2017 tavaszán 7540 példány volt, ami 4,84%-kal kevesebb a 2016. évi tavaszi állománynál (7924 pld). A 2017/2018. vadászati évben 11 097 példány vaddisznó került terítékre, ami 21,12%-os növekedést jelent az előző évi terítékhez képest (9162 pld). A jelentett vaddisznólétszám 2018 tavaszán 7230 példány volt, ami 4,11%-kal kevesebb az előző évinél. A teríték az elmúlt években növekedett, a hasznosítási arány 147%. A vad-

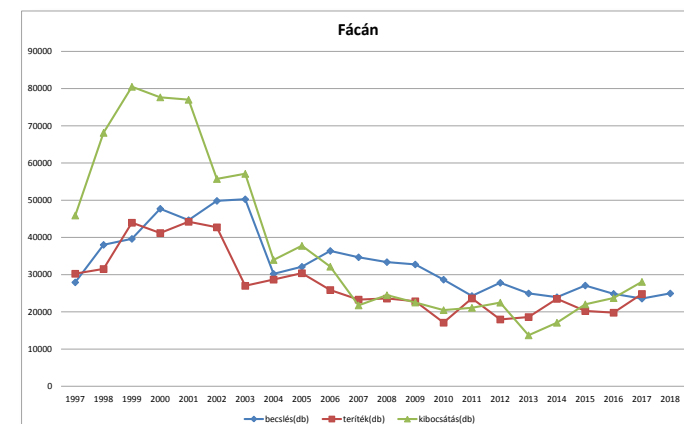
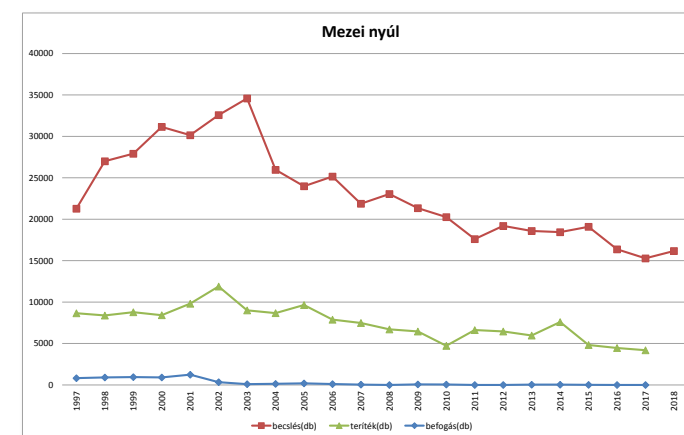
vaszán 22 879 példány volt, ami 7,88%-kal több az előző évinél. A teríték az elmúlt években emelkedett, a hasznosítási arány 33,77%. Ha az elmúlt 20 évre visszatekintünk, a teríték a háromszorosára,

disznó területi terjeszkedésének visszaszorítása érdekében a hasznosítás növelése csupán arra volt elegendő, hogy a létszámnövekedéssel lépést tartson. Az állomány kézben tartásához az éves

hasznosítást 150%-ra kell tervezni – amennyiben nem így teszünk, újra kiszaladhat a kezünkől az irányítás, és kezelhetetlenné válik az állomány létszáma. A hírek szerint a vaddisznóállományt várhatóan súlyosan fogja érinti az afrikai sertéspestis (ASP) magyarországi megjelenése. Az elmúlt időszakban a szomszédos megyékben felbukkanó afrikai sertéspestis némi nyugtalanságot okoz, megyénk a közepes kockázatú területek közé tartozik, az állományra az ASP kockázati tényezője jelentős. Ha visszatekintünk az elmúlt 20 évre, látható, hogy a vaddisznóteríték több mint négyszeresére növekedett. A 2017/2018. vadászati évben 339 db vadkanagyart bíráltunk, amelyből 95 db volt érmes, azaz 28%. Az érmesek közül 8 arany-, 22 ezüst-, 65 bronzérmes volt.

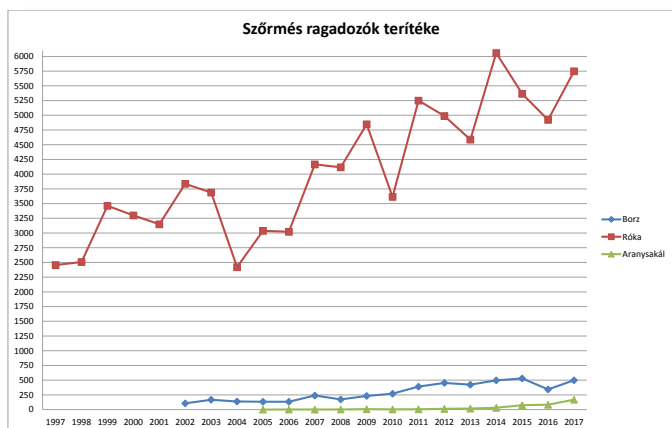
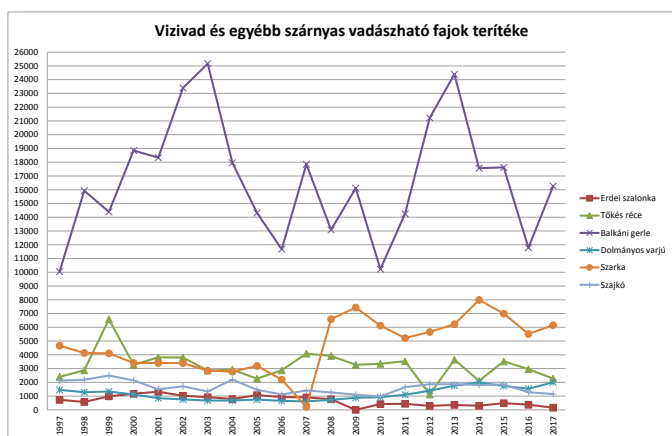
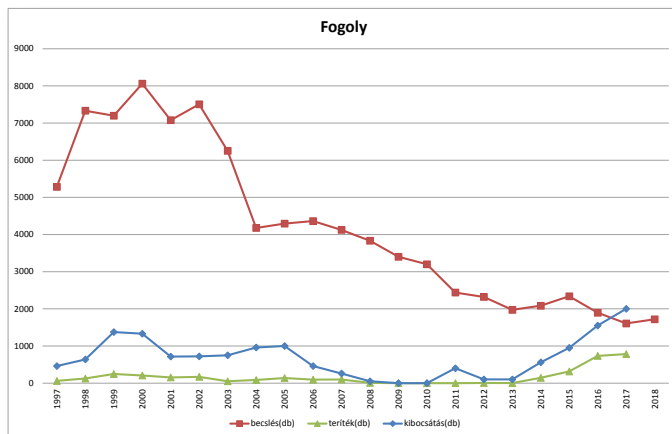
A mezei nyúl jelentett állománya 2017 tavaszán 15 276 példány volt, ami 6,68%-kal kevesebb a 2016. évi tavaszi állománynál (16 369 pld). A 2017/2018. vadászati évben 4190 példány mezei nyúl került terítékre, ami 6,14%-os csökkenést jelent az előző évi terítékhez képest (4464 pld). A mezei nyúl jelentett létszáma 2018 tavaszán 16 169 példány volt, ami 5,85%-kal több az előző évinél. Az elmúlt 20 évben a mezeinyúl-állományunk 2008-ig folyamatos emelkedést mutatott, majd rohamosan csökkent annak ellenére, hogy megyénkben a 2008. évben megindult a ragadozógazdálkodási program. Az élőnyúl-befogás megyénkben gyakorlatilag megszűnt, az utolsó jelentős befogás 2001-ben volt (1238 pld).

Fácánállományunk, a mezei nyúléhoz hasonlóan, 2003-ban (50 266 pld) érte el a csúcst, majd 2018-ra kevesebb mint a felére csökkent (24 964 pld). A fácán jelentett állománya 2017 tavaszán 23 561 példány volt, ami 5,18%-kal kevesebb a 2016. évi tavaszi állománynál (24 848 pld). A 2017/2018. vadászati évben 24 818 példány fácán került terítékre, ami több mint 25%-os növekedést

jelent az előző évi terítékhez képest (19 782 pld). A zárt téren történő nevelésből származó fácán kibocsátása a 2000–2001. évek (77 663 pld) csúcsához képest 2017-re több mint 60%-kal csökkent (28 070 pld), bár meg kell jegyezni, hogy a fácánkibocsátás mélypontja a 2013. évben volt (13 710 pld). Az elmúlt 20 évet áttekintve, fácánállományunk a 2010. évben és a 2012. évben volt a mélyponton, az utóbbi években azonban a teríték és a kibocsátás egymáshoz képest párhuzamosan növekedett.

A fogoly állománya 1975-ben még 94 000 példány volt, 2014-ben pedig alig haladta meg a 2000 pld-t. 2017 tavaszán 1606 példány volt, ami 15,20%-kal kevesebb a 2016. évi tavaszi állománynál (1894 pld). A 2017/2018. vadászati évben 783 példány fogoly került terítékre, ami 6,68%-os csökkenést jelent az előző évi teríték-

hez képest (734 pld). A fogolyállomány drasztikus csökkenésének nem a vadászat az oka, miután 1979 óta a fogoly vadászata kibocsátáshoz kötött. A becslési adatok alapján, 2018 tavaszán a fogoly

létszámát 1718 példányra becsülték, ami 6,97%-kal több az előző évinél.

A mezei nyúl, fácán és fogoly becslési adatait nézve azt láthatjuk, hogy a 2000-es évek elején a törzsállomány csúcson volt, de azóta az állomány kevesebb mint 50%-kal visszaesett. Ennek kialakulásában az játszott szerepet, hogy a 90-es évek elején, a termőföld privatizációja során, a felhagyott parcellákon és a parlagon hagyott területeken az apróvadállomány jól érezte magát, felszaporodott. Azóta a földterületeket megosztották, és megkezdtek az intenzív művelést. Így az ideális élőhelyekből bolygatott terület vált – ennek következménye, hogy felszámolták az apróvad élőhelyét. A zöldítési program némi reménnyel kecsegtet. A gazdák és földművelők közreműködésével – akik belátták ennek fontosságát, és amire támogatást is kapnak – faszortelepítéssel, fűkeverékkel bevett táblaszegélyekkel támogatják az apróvadállomány élőhelyének javítását.

A tőkés réce terítékére nézve az látható az elmúlt 20 évben, hogy az 1999-ben döntött csúcson, és 2012-ben volt a mélyponton. 2018 tavaszán a tőkés réce jelentett létszáma 2275 példány volt, ami az elmúlt évekhez képest 23,06%-kal csökkent (2957 pld). A 2017/2018. évben, a monitoring céljából folyó vizsgálatok keretében, 158 db erdei szalonka került terítékre Pest megyében. Az elejtett balkáni gerlek száma (16 269 pld) 27,56%-kal növekedett az előző évhez képest (11 785 pld). A szárnyas kártevők (dolmányos varjú, szarka, szajkó) terítéke a 2017/2018. évben nőtt. Dolmányos varjúból 2002 példány, szarkából 6154 példány és végül szajkóból 1150 példány esett.

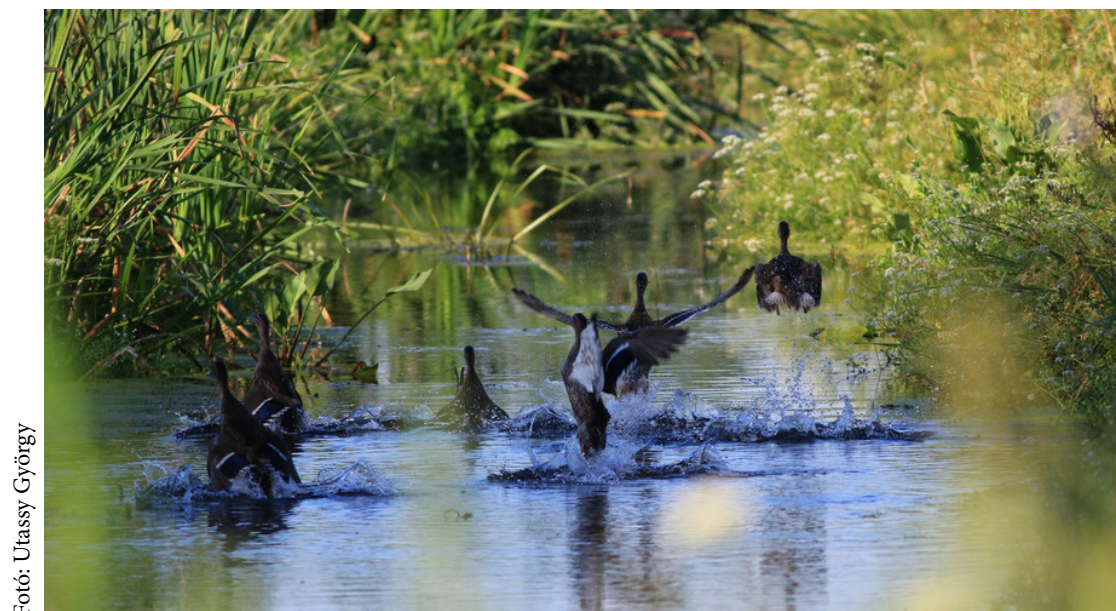
A szörms ragadozók közül 2018 tavaszán a borz létszámát 2536 példányra, a róka létszámát 5743 példányra, míg az aranykakas létszámát 492 példányra becsülték. Terítékük a 2017/2018. évben: borz 499 db, róka 5748 db, valamint aranykakas 169 db. Állományuk az előző évhez képest növekedett. A rókaelölések számánál, az elmúlt 20 évet tekintve, a legmagasabb lelőési érték 2014-ben volt. A róka- és aranykakas-lelölések száma között nem mutatható ki negatív kapcsolat. Ám az aranykakas terítékének növekedése továbbra is nő (exponenciálisan), és nemcsak a megyénkben, hanem az ország számos megyéjében jelen van.

Megnevezés	2016/2017. év	2017/2018. év
vadföld	1098 ha	1122 ha
vadlegelő	2472 ha	4097 ha
szálas takarmány	1100 t	1477 t
szemes takarmány	3860 t	3795 t
lédús takarmány	2195 t	2750 t
táp	144 t	165 t

A vadgazdálkodási jelentések összesített adatai alapján a 2017/2018. vadászati évben az előző évhez képest növekedett a művelt vadföldek (2,19%-kal) és a művelt vadlegelők (65,7%-kal) kiterjedése is. Szintén az előző évhez képest növekedett a szálas takarmány (34,27%-kal) és a táp (14,58%-kal) jelentett mennyisége, míg a szemes takarmány (1,68%) valamint a lédús takarmány (25,28%) felhasznált mennyisége csökkent. A 2017/2018. vadászati évben a vadgazdálkodás megyei pénzügyi mérlege pozitív volt. Folyó értéken a vadgazdálkodás összesített bevételei (1169 millió Ft >1527 millió Ft) és a költségei (969 millió Ft >1227 millió Ft) is nőttek. Az ágazat a 2017/2018. vadászati évet 300 millió Ft kimutató eredménnyel zárta.

Putz Krisztina
Pest megyei Kormányhivatal

A szerkesztő megjegyzése: a 300 millió forintos eredmény a 100 vadászatra jogosultat tekintve átlagosan 3 millió forint tartalékot jelent. Az ASP miatt a vaddisznó adta bevételi lehetőségek gyakorlatilag meg fognak szűnni.

Fotó: Utassy György

Tisztújítás az Országos Magyar Vadászkamaránál

Az OMVK 2018. április 13-án tartotta beszámoló és tisztújító küldöttközgyűlését Tatán.

A küldöttek elfogadták az elnökség 2017. évi beszámolóját, pénzügyi beszámolóját, az OMVK 2018. évi bevételeinek megosztását a területi szervezetek és a központ között, az OMVK központ 2018. évi költségvetését, az OMVK szervezeti és működési szabályzatának módosítását. Döntöttek az Országos Vadgazdálkodási Alap 2017. évi pályázati kiírására benyújtott pályázatokkal kapcsolatos fellebbezések tárgyában is.

Területi szervezetünket a 41 küldöttünk közül 34 vadásztársunk képviselte.

A tisztújítás után az OMVK megválasztott tisztségviselői:

az OMVK vezetősége:

elnök: dr. Jámor László, Győr-Moson-Sopron megye

sportvadász alelnök: dr. Kovács Sándor, Jász-Nagykun-Szolnok megye

hív. vadász alelnök: Fodermayer Vilmos, Tolna megye

főtitkár: Bajdik Péter, Pest megye

felügyelőbizottság:

elnök: Szabó Ferenc, Pest megye

országos etikai bizottság:

elnök: dr. Bárándy Péter, Pest megye

vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottság:

elnök: dr. Varga Gyula, Somogy megye

jogi bizottság:

elnök: dr. Székely István, Pest megye

vadászati hagyományokat ápoló és kulturális bizottság:

elnök: Oláh Csaba, Pest megye

pénzügyi és gazdálkodási bizottság:

elnök: dr. Bodnár József, Baranya megye

Megválasztott bizottsági tagként képviseli még területi szervezetünket a felügyelőbizottságban dr. Antal Gergely, az etikai bizottságban dr. Kerényi Mihály és dr. Székely György, a vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottságban Pető Zoltán.

A bizottságok teljes névsora megtalálható az OMVK honlapján.

Az erdeiszalonkamonitoring-program Pest megyei tapasztalatai 2018-ban

Az erdeiszalonkamonitoring-program 2017-ben kezdődött újabb kutatási szakasza 2018-ban is az abban részt vevő vadászatra jogosult szervezetek és vadászok aktív közreműködésével folyik tovább. A 2017-ben 30 vadászterületen működő felméréshez és vizsgálati anyag gyűjtéséhez az idén még 8 terület csatlakozott, így megyénkben összesen 171 standon folyt az erdő királynőjének megfigyelése és mintavétele. A megfigyelési pontokon látott madarak számát és időbeli eloszlását az alábbi grafikon foglalja össze.

Az idei szezon a beszámoló írásakor még nem zárult le, de néhány gyakrabban előforduló hiba már most is tapasztalható, amelyre ezúton is szeretném felhívni a figyelmet.

A monitoringstand elnevezését ne változtassák meg, csak abban az esetben, ha az előzetes engedélyezést követően a stand másik helyre kerül.

A monitoring helyszínének növényzeti jellemzése az egymást követő felmérések során alapos indok nélkül ne változzék. Az első alkalommal állapítsák meg, hogy melyik kategóriába vagy kategóriákba (több is megjelölhető) sorolható a

hely.

Az időjárási adatok is mindig legyenek kitöltve, de itt csak egy, a legjellemzőbbnek ítélt kategóriát jelöljék meg. (Erős szél esetén valószínűleg a köd!)

Az egyes standok között természetesen egy vadászterületen belül is lehet néhány fokos eltérés a hőmérsékletben, de a 10 °C-os vagy azt meghaladó különbség kevéssé valószínű. Legjobb, ha a standra kiviszünk egy hőmérőt, ennek hiányában viszont legalább a vadászháznál vagy a legközelebbi településen mért hőmérsékletet tüntessék fel.

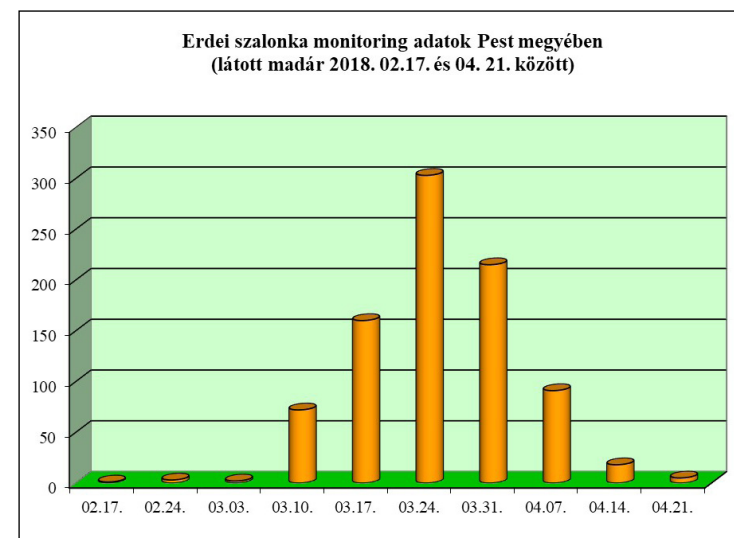
A belátható terület méretének ne adjanak meg 100×100 méternél többet (erre minden adatlapon külön is figyelmeztet a kitöltési útmutató), mert az ennél messzebb repülő madár faja már nem minden esetben azonosítható teljes bizonyossággal, különösen rosszabb látási viszonyok között.

A megfigyelés időtartama ne haladja meg az egy órát. Ha valaki előbb ér ki a standra, mint az szükséges volna, akkor ne a kiérkezése időpontját írja be, hanem a tényleges megfigyelés kezdetét.

Ugyanígy odakint maradhat még a húzás után a csillagokat csodálni, de az erre fordított idő már ne szerepeljen az adatfelvételi lapon.

Az észlelt darabszámot is mindig tüntessék fel akkor is, ha nulla. Ne maradjon üresen az erre vonatkozó rubrika! Ha egy madarat láttak is és hallottak is, akkor csak a látottak között legyen rögzítve az észlelése.

A fentiekért azért is érdemes betartani, mert a hibásan kitöltött adatlapokat az eredmények feldolgozásakor figyelmen kívül hagyják. Az

1. Erdeiszezonka-fészkek /fotó: Galambos László/

a vadászatra jogosult, aki a monitoringban előírtaknak kevesebb mint kétharmadát teljesíti, kizárhatja magát a programból, és eshet a további mintavételezési lehetőségtől.

Az idén Pest megyében is találtak bizonyítékot arra, hogy nálunk is költ a madár. 2018. március 27-én Galambos László ócsai fővadász egyik gombász barátja találta meg az erdei szezonka fészket, amelyben már akkor 4 tojás volt. Megfigyeléséről értesítette Lászlót, aki április 2-án megkereste és lefényképezte a fészket (1. kép).

A helyszíntől nem messze, korábban megjelöltek egy fát, ahonnan a kotló madár zavarása nélkül rá lehetett látni a fészkekre. Legközelebb április 12-én délután ment vissza megnézni, hogy kikelt-e a fészke. A jelzett helyről már lehetett látni a félbetört tojások belsejének fehér színét. Ekkor közelebb ment és látta, hogy a tojáshéjak belül még fényesek, nedvesek, ami arra utalt, hogy a csibék csak nemrég keltek ki. Gyorsan körülnézett, és a fészektől körülbelül 4 méter távolságra felburrant a tojó, és furcsa, alakoskodó testhelyzetben repült kb. 20 métert, közben érdekes mekeggszerű

2. Frissen kikelt erdeiszezonka-csibék /fotó: Galambos László/

hangot hallatott. Ekkor a felrepülés helyén megpillantotta a csibéket, amelyek teljesen mozdulatlanul, szemüket becsukva feküdtek. Három normális testhelyzetben, a negyedik a hátán (2. kép). Néhány perc elteltével a csibék elkezdtek pislogni, és az egyikük vagy fél arasznit arrébb is mászott. Miután látható volt, hogy a csibék csupán néhány órával azelőtt keltek ki, gyorsan elhagyta a helyet, hogy ne zavarja a visszatérő tojót

Megemlítendő még, hogy a terület a vaddisznók által intenzíven használt, a közelben több váltó és kb. 20 méterre egy használt agyafa is található, ennek ellenére a szezonka sikeresen költött.

A fővadász szerint az idei szezon megfigyelései alapján vélemezhető, hogy a szokásosnál több áttelelő madár volt, amelyek az enyhe időnek köszönhetően már február végén továbbrepültek az északabbi területekre. A március eleji lehűlés idején a korábbi évekhez viszonyítva kevesebb madarat észleltek a területükön. Március 10-e környékétől volt intenzívebb a mozgás. A március 15-e körüli szokásos lehűlés most 18-ától jött be, közel 10 cm-es hóval. Tapasztalatuk szerint, ha bejön a hideg vagy a hó, a madár szinte megtorpan, nem vonul tovább (3. kép: szezonka felrepülé-

3. Erdei szezonka felrepülésének helye a hóban /fotó: Galambos László/

lésének helye a hóban), és nagyon jó húzásokat lehet megfigyelni. A megfigyelések szerint $-7-8^{\circ}\text{C}$ -ig püsszegve, korrogva jöttek a madarak, ám -10°C körül és az alatt már némán húztak, de a húzás a hideg ellenére is intenzív maradt. A hideg elmúltával, a hirtelen betörő meleg hatására rögtön kizöldült a határ, és a madarak szinte azonnal továbbvonultak.

Lapzártakor kaptuk az információt, hogy a megyehatár közelében, Kunpeszér külterületén, a Peszéri-erdőben Kozma Botond és dr. Vadász Csaba is talált egy erdeiszezonka-fészket 2018. április 12-én (4. kép – Erdeiszezonka-fészkek a Peszéri-erdőben).

Pető Zoltán
megyei koordinátor

4: Erdeiszezonka-fészkek a Peszéri-erdőben /fotó: Dr. Vadász Csaba/

Rétisast mentettek a hivatásos vadászok

Március 6-án a Császári Gazdák Vadásztársaság hivatásos vadásza, *Gáspár Ferenc* értesítette a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága Gerecei Természetvédelmi Tájégségének tájégségvezetőjét, *Csonka Pétert*, hogy az 1992 óta itt élő rétisas revírjében nagyon komoly territóriumharcnak volt szemtanúja a kollégájával, *Szabó Zsolt*tal. A két hím rétisas küzdelme az egyik ragadozó súlyos sérülésével ért véget. A vadász kollégáknak kellett a sérült rétisas megmentésére sietniük.

A betolakodó ötéves hím a revírben élő öreg hím egyeddel keveredett nézeteltérésbe. A sasok az év teljes időszakában agresszíven védik területüket a fajtársaikkal szemben. A betolakodó sas komoly sérüléseket szenvedett a fején és a szárnyán. Átázott, repülésre alkalmatlan állapotban mentették ki a vadászok egy közeli patakából.

Az igazgatóság illetékes természetvédelmi őre Budapesten dolgozott, így telefonon kérte Gáspár Ferencet, hogy a sérült állatot az igazgatóság madármentő állomásával munkakapcsolatban lévő tatai Tappancs Állatorvosi Rendelőbe szállítsák be, ahol *dr. Czékus Tibor* és *dr. Márkus Bálint* elkezdte a sas gyógykezelését. A felépült állatot március 22-én engedték szabadon.

A fokozottan védett rétisas hazánkban nagyon korán kezd költeni. A fészkenkénti 1–3 fióka március végén kel ki, és június végén hagyja el a fészket. A sikeres költés érdekében a fészkek háborgatni szigorúan tilos.

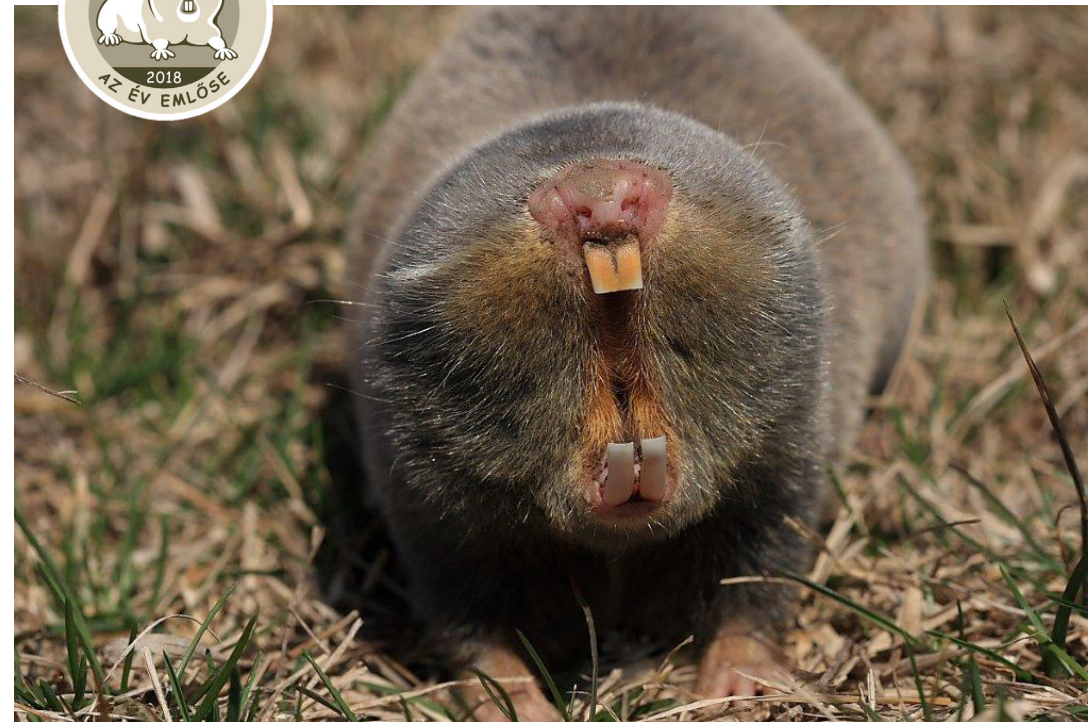
Az igazgatóság hálás köszönettel tartozik a hosszú évekre visszanyúló korrekt munkakapcsolatért a Császári Gazdák Vadásztársaságnak! Köszönet illeti Gáspár Ferenc és Szabó Zsolt hivatásos vadászokat hozzáállásukért és szakmai rátermettségükért. A ragadozó madár nem ellenség, hanem büszkesége is lehet egy vadászterületnek!

Csonka Péter
természetvédelmi őr
Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága

Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott Galbavi Józsefnek, a Pilisi Parkerdő Zrt. Gödöllői Erdészete kerületvezető vadászának a Nyugat-Cserháiban élő egyetlen rétisaspár biztonságos és eredményes költése, a fokozottan védett ragadozómadár-faj állománygyarapodása érdekében nyújtott példaértékű tevékenységéért, Magyarország természeti értékeinek megővéskéért.

A FÖLDIKUTYA

írta: dr. Németh Attila, Bakó Botond

Az év emlőse 2018-ban

2018-ban a Földművelésügyi Minisztérium Természetmegőrzési Főosztálya által működtetett Vadonleső Program a tíz hazai nemzeti-park-igazgatósággal karöltve az év emlőseinek a földikutyát jelölte ki. A Vadonleső Program öt éve indította útjára az „év emlőse” kezdeményezést. A program kezdetétől számos művész, sok esetben a „természetvédelem nagykövete” címet viselő írók, költők, zenészek, előadóművészek kapcsolódtak be saját műveikkel, művészetükkel a kezdeményezésbe. Számos, az év emlősehez kapcsolódó vers, mese, dal gazdagítja nekik köszönhetően a magyar szépirodalmat, zenekultúrát, juttatja el a természetvédelem eszméjét a művészetszerető társadalmi rétegekhez. Az évek során mintegy hétezer pályamunkát – versillusztrációt, képre-

gényt, videoklipet vagy épp mesét, verset – küldtek be a különböző korosztályú gyerekek, iskolások a Vadonleső Program pályázataira.

2018. március 29-én 11 órától a Magyar Természetudományi Múzeum adott otthont *Az év emlőse: a földikutya* ünnepélyes évindító rendezvényének. A földikutya évindító rendezvényével egy időben nyílt meg *A földi kölk és a fogas vakony – Földikutyák a Kárpát-medencében* című időszaki kiállítás is a Magyar Természetudományi Múzeumban. A kiállítás, melynek részeként a Vadonleső Program és az „év emlőse” kezdeményezés is bemutatkozik, 2018. december 2-ig látogatható.

Az év emlőse: a földikutya éves programjairól további információk: www.vadonleso.hu; www.termeszetvedelem.hu; www.facebook.com/vadonleso; www.nhmu.hu.

Tudományos szenzáció: földikutya Pest megyében

Lakossági bejelentés nyomán bukkantak a természetvédelmi szakemberek 2017-ben Pest megye első földikutya-állományára Albertirsa határában. A kutatók napjainkban térképezik ennek a földikutya-populációnak a pontos elterjedését, és határozzák meg annak faji hovatartozását. A szenzációs felfedezés kapcsán a földikutya megtalálója a közösségi oldalon tette közzé a felfedezés történetét: „Április 18-án kezdődött, amikor is egy nagyon erős hidegfront érte el térségünket. Kint dolgoztam aznap délután a határban, amikor már órák óta motoszkálást hallottam körülöttem a száraz fű közül, de látni nem láttam még semmit. 5 óra körül aztán egyszer csak előbukkant valami egy ritkásabb részen, amiről először nem tudtam pontosan, hogy mi, mert kb. 15 méterre volt tőlem. Azt láttam, hogy emlős, valami rágcsálóra tippeltem. Természetszerető ember lévén érdekel minden vadon élő állat, ezért odasiettem, hogy szemügyre vegyem. Ekkor ért a hatalmas meglepetés, amit először el sem akartam hinni, hogy földikutyát látok. Sosem láttam még, csak a könyvekben és az interneten. Nem is sejtettem, hogy nálunk is előfordulhat.” *Pásztor János Attila* több képet és videofelvételt készített barátaival a földikutyáról. Ezt követően terepszemlét tartottak a Duna–Ipoly, valamint a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, a Magyar Természettudományi Múzeum és a Földművelésügyi Minisztérium munkatársai. Sikert ért a hímet, „akit” Köpönyegnek neveztek el az eső után, majd egy nőtényt is befogniuk, mely az Albertina nevet kapta Albertirsa után. A pontos alfaji meghatározáshoz szükséges mintavételért szerencsére nem kellett őket elszállítani, ott helyben elvégezték azt a szakemberek, majd rögtön vissza is engedték őket a saját járataikba.

A földikutyák egyedülálló életmódja – avagy az alkalmazkodás mesterei

A földikutyák a rágcsálók közé tartoznak, azonban közöttük is egy nagyon elkülönült, más csoportokkal csak távoli rokonságban álló társaságot alkotnak.

Egész életüket a talajban töltik, ahol bonyolult járatrendszert építenek ki. A növények felszín alatti részeit, vagyis gyökeret, tarackokat, gumókat fogyasztanak. Állati eredetű táplálékot (gilisztát, pajort stb.) egyáltalán nem esznek. Víz sem isznak, a szükséges folyadékhoz a gyökerekből jutnak. Nemcsak elfogyasztják az említett növényi részeket, de el is raktároznak belőlük a szűkös – pl. a téli vagy épp az aszályos nyár közepi – időkre gondolva. Erre a célra külön raktározókamrákat alakítanak ki. Magányosan élnek, vagyis minden egyednek saját járatrendszere van, amelyet féltve őriz társaitól. Saját területére idegen földikutyát nem enged be. Az egyedek kizárólag a nász időszakában találkoznak egymással, és ilyenkor rövid időre, amíg az udvarlás és a pázás tart, képesek tolerálni a másik jelenlétét. A nőtény egyedül gondozza 2–4 kölykét, amelyek, mielőtt elérik az önállóvá válás idejét, az anya járatrendszeréből kiindulva, saját otthont építenek maguknak. Ha a fiatalok járatrendszere már kellően nagy, az anya lefalahással elválasztja azokat a saját rendszerétől, és ekkortól a fiatalok önálló életet élnek. Csak egyszer párzanak évente. Bár rágcsálók, mégis viszonylag kevés utódjuk van, amelyeket az anya hosszan gondoz. A rendelkezésre álló ismereteink szerint akár egy évtizedig is élhetnek. Természetes ellenségeik a felszín alatt nemigen akadnak, bár vannak arra utaló adatok, hogy a görények képesek a felszín alatt is vadászni rájuk. Igazi veszély azonban akkor fenyegeti őket, ha valami okból a felszínre merészkednek. Ilyen ok lehet, ha a túlzottan zsúfolt élőhely miatt a fiataloknak nem jut hely önálló járatrendszer kialakítására. Ekkor kénytelenek a felszínen közlekedve alkalmas helyet keresni maguknak. A felszínen vándorló fiatalokra éjjel baglyok leselkednek, nappal kányák, ölyvek és sasok, sőt varjak, szarkák valamint rókák, kutyák és macskák is tizedelik őket.

A földikutyák kizárólag száraz, füves élőhelyeken képesek megélni. Sem az erdők, sem az időszakosan vízzel borított vagy akár csak átnedvesedő legelők nem alkalmasak számukra. Mivel a száraz füves élőhelyek egyben a szántóföldi művelésre leginkább alkalmas területek, így mára csak kevés hely maradt a földikutyák számára. Emiatt nagy bajban vannak, és jövőjük baljóslatú.

Mivel a földikutyák ideális esetben egész életüket a felszín alatt töltik, számos kihívásnak kell megfelelniük. Ez egyrészt jól látszik megjelenésükön. Hosszúkás, hengeres állatok, testük vége kerekded. Kiálló testrészeik, függelékeik nincsenek: farkuk olyan rövid, hogy ki sem látszik a bundájukból, lábuk nagyon rövid, fülkagylójuk pedig mindössze egy ráncra redukálódott. Szemnyílásuk egyáltalán nincs, mákszemnyi szemük a bőr (és a bunda) alatt található. Teljesen vakok.

Kialakult viszont néhány igen különleges érzékszervük. Képesek érzékelni a Föld mágneses terét, és ezt használják a tájékozódás során. Emellett van egy, a denevérek és delfinek echolokációjához (ultrahangos tájékozódáshoz) nagyon hasonló tájékozódási képességük. Azonban a földikutyák ultrahang helyett szeizmikus rezgéseket használnak. A földikutya a fejével ütögeti a járat tetejét. Ez a kopogtatás rezgéseket kelt, mely rezgések az eltérő sűrűségű tárgyakról másként verődnek vissza. A visszaverődő rezgéseket a földikutya érzékeli, és ez alapján pontos képet tud kialakítani a környezetéről. Sőt, mivel ezek az információk végül az agyának ama részébe kerülnek, mely a felszínlakó állatoknál a látásért felelős, a földikutya valószínűleg egy, a látáshoz nagyon hasonló érzékként vagy élményként éli meg ezt a fajta érzéket.

A talajlakó életéhez azonban nemcsak különleges érzékszervekre, de igen sajátosan működő szervezetre is szüksége van. A felszín alatt például nagyon kevés az oxigén, viszont nagyon sok a szén-dioxid. Mivel a földikutyáknak a ragadozóktól való védekezés miatt nincsenek a felszínre vezető, nyitott járatai, járatrendszerük teljesen zárt, ezért csak a talajba lediffundáló levegőt tudják hasznosítani. Annak érdekében, hogy ehhez a nagyon kevés oxigénhez hozzájuthassanak, különleges fehérjékre van szükségük. Minden emlős vérében megtalálható a hemoglobinnal, mely azért felelős, hogy megkösse és szállítsa az oxigént. A földikutyáknak azonban közel húsz, különböző hemoglobinnal rendelkező molekulájuk van, melyek az emberinél jóval hatékonyabban képesek lekötni az oxigént. A földikutyák sajátos élettani működésének másik következménye, hogy rosszindulatú daganat (rákos megbetegedés) gyakorlatilag nem képes kialakulni a szöveteikben. Mindkét

kiragadott tulajdonság rendkívül fontos kutatási célpontokká teszi a földikutyákat a humán orvosi és gyógyszerészeti kutatások során.

A földikutyák evolúciója

A földikutyák rendszerezése már a kezdetektől fogva problémás volt, mivel példányaik, némi méretbeli különbséget leszámítva, az elterjedési területük egészén ugyanúgy néznek ki. A koponya csontozatának vizsgálata alapján már a 19. században elkülönítettek önálló fajokat, de a fajok száma körül nagyon sok volt a vita és bizonytalanság. A genetika fejlődésével azonban meglepő dolgok derültek ki. A korábban elvégzett kromoszóma vizsgálatok kimutatták, hogy a teljes elterjedési területen közel 70, a kromoszómaszámban és szerkezetében olykor jelentősen különböző földikutya-állomány különíthető el. E kromoszómális formák sok esetben bizonyíthatóan teljesítik az önálló faj kritériumait, ráadásul teljes mértékben azonosíthatóak a korábban a koponyacsontok alapján elkülönített fajokkal, alfajokkal is. Vagyis a földikutyák között közel 70, jellemzően kis elterjedési területű faj található.

De mit is jelent mindez? Egyrészt azt, hogy a Kárpát-medencében is megtalálható öt olyan bennszülött földikutyafaj, mely 1,8 millió évvel ezelőtt itt alakult ki, és kizárólag itt él az egész világon. Másrészt azt, hogy ezeknek az állatoknak hihetetlenül izgalmas és mozgalmas evolúciós történetük volt. Evolúciójuk vizsgálata pedig segít megérteni az evolúció általános működését, a fajok kialakulásának és szétterjedésének okát és módját. A földikutyák az emlősevolúció és fajképződés legjobb ismert modelljei. Vizsgálataikkal például nemcsak az érthető meg, hogy egy populáció miként válik szét két fajjá, de az is, hogy a globális klímaváltozások milyen hatást gyakorolnak a fajok fejlődésére, evolúciójára vagy a Föld biológiai sokféleségére.

A földikutyák megőrzésének kihívásai

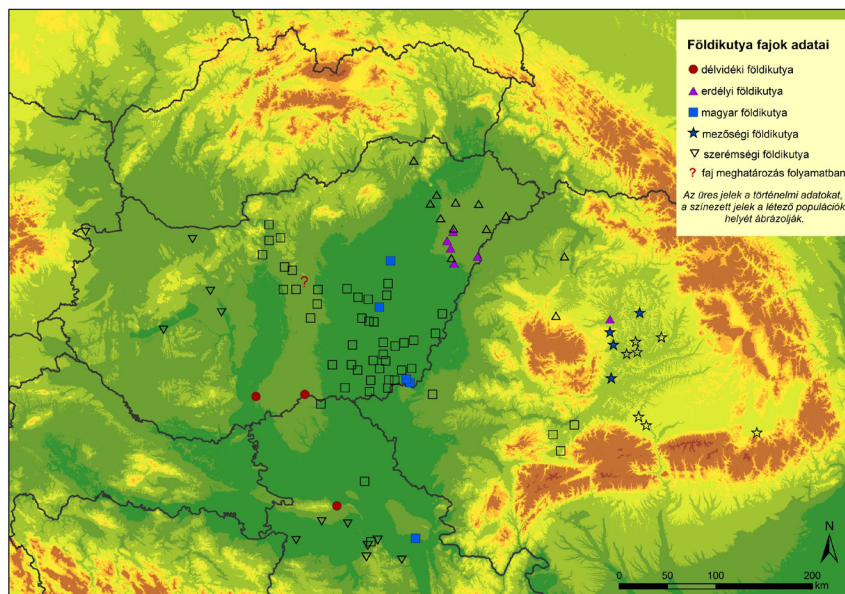
A Kárpát-medence földikutyái nagyon veszélyeztetett állatok, megmentésük és megőrzésük más állatfajoknál nagyobb kihívások elé állítja a

természetvédelmi szakembereket. Sajátos életmódjuk miatt állományaik megtalálása is nehéz. De nem kevésbé problémás ismert állományaik változásainak nyomon követése, hiszen közvetlenül nem lehet megfigyelni példányaikat. Csupán jelenlétük egyetlen, a felszínről is látható jelei, a túsáik segíthetnek az állományváltozásaikat érő hatások nyomon követésében. Ráadásul a rendszertani nehézségek miatt a fajok azonosítása, határozása is igen nehézkes, gyakorlatilag csak laboratóriumi vizsgálattal azonosítható, hogy egy-egy példány melyik fajhoz tartozik.

Ezeket a kihívásokat tetézi, hogy a hazánkban honos földikutyafajok veszélyeztetettségének mértéke is eltérő. Az öt Kárpát-medencei faj közül három található meg hazánk területén. Az egyes hazai fajok (a magyar, az erdélyi és a délvideki földikutyák) egyedszámai, állományaik száma és élőhelyeik mérete ugyanis éppúgy eltérő, mint a fennmaradásukat fenyegető veszélyeztető tényezők jellege. A legnagyobb bajban a *délvidéki földikutya* van, melynek csupán 3 állománya létezik a világon, ebből kettő Magyarországon található. Ez az állat például jóval ritkább, mint a közismert óriás panda. A *magyar földikutya* helyzete valamivel jobb, de így is nagyon aggasztó. Ez a faj veszélyeztetett besorolását, ami azt jelenti, hogy egy kategóriába tartozik például a hegyi

gorillával. Ugyanakkor a magyar földikutyának hazánkban kevesebb példánya él, mint a másik két földikutyának, így a faj hazai megőrzése óriási kihívás. Az *erdélyi földikutya* helyzete valamivel jobb, ugyanakkor ez is veszélyben van, sérülékeny besorolását. A legnagyobb hazai földikutya-állományok az erdélyi földikutyához tartoznak.

De mit tehet a természetvédelmi szakember a földikutyák megőrzése érdekében? Sajnos a legutóbbi időkig a lehetőségek tárháza nem volt túlságosan bőséges. A még meglévő élőhelyek területi védelmének biztosítása volt a legfőbb törekvés. Sok esetben ez is nagyon nehéz, és hazánk összes földikutya-állománya még ma sem élvez védelmet. Ugyanakkor az utóbbi évtizedben komoly eredményeket sikerült elérni. Az elmúlt év egyik legjelentősebb természetvédelmi sikere volt, hogy a legkritikábbnak tekintett délvideki földikutya legnagyobb hazai állományának otthont adó felhagyott katonai gyakorlóterep országos védelem alá kerülhetett, 114 ha-on megalakult a bajai földikutya-rezervátum. Jelen pillanatban ez a világ egyetlen olyan védett területe, amelyet kifejezetten a délvideki földikutya megmentésére és védelmére hoztak létre. De új területekkel bővültek a földikutyák élőhelyei Kelebia-Ásott-halom határában is.

Azonban a veszélyeztetett és kritikusan veszélyeztetett fajok esetében ez önmagában kevés! Élőhelyek bővítésére, elszigetelt állományok összekötésére van szükség, mely munka csak az elmúlt években kezdődhetett meg. A legújabb és talán legfontosabb eszköz a természetvédelmi szakemberek kezében a talajlakó életmódot folytató kisemlősök megmentése, új állományok létrehozása. Ez az egész világon példa nélküli és módszertanában teljes egészében hazai fejlesztésű természetvédelmi beavatkozás lehetővé teszi, hogy növeljük a bajban lévő földikutyafajok állományainak számát, ezáltal csökkentve kihalásuk valószínűségét.

Magyarország földikutyái

Erdélyi földikutya

- a hideghez leginkább alkalmazkodott földikutyafaj;
- a forró nyarakat is jól bírja;
- az Alföld északkeleti részén és Észak-Erdélyben honos;
- a 2000-es évekig csupán ennek a fajnak az állományait ismertük hazánkban;

- a természetvédelmi szakemberek 1972 óta küzdenek a megmentésért/megőrzésért.

Magyar földikutya

- egykor az Alföld szinte egészén előfordult;
- 150 éve még Budapest területén is élt, gyakori volt például a Városligetben;
- az Alföld szélsőséges, aszályos viszonyaihoz alkalmazkodott;
- a tudósok által legkorábban felfedezett földikutyafaj a Kárpát-medencében;
- csak a 2000-es években találtak rá, illetve még túlélő állományaira Békés megyében.

Délvidéki földikutya

- a tudósok csupán 1973-ban fedezték fel ezt a fajt a Vajdaságban;
- a Duna-Tisza közének földikutyája;
- mindössze 3 állományát ismeri a tudomány;
- első hazai állományát 2008-ban találták meg;
- a faj legnagyobb populációja Baján él, de csak 2013-ban fedezték fel.

Kinológia (a szakbizottság 2018-ban tervezett rendezvényei)

Az Országos Magyar Vadászklubok a vizslafajták tartásának és vadászatra való képzésének ösztönzésére, legfőképpen a hagyományos vizslás vadászat sokszínűségének bemutatására és kultúrájának népszerűsítésére a 2016. évtől újralesztette az egykor hagyományos CACT országos vizsla-főversenyt.

Az országos vizsla-főverseny döntőjét az idei évben október 12–14-én rendezik meg Soponyán, a VADEX Zrt.-nél. A verseny többfordulós: a megyei válogatókat követően alföldi (szeptember 22.) és dunántúli (szeptember 29.) regionális versenyt fognak lebonyolítani. Az országos vizsla-főversenyt mindenesvizsla-versenyként rendezik meg, amely címkidással is jár. A

nevezés feltétele, hogy a kutya vezetője érvényes vadászjeggyel rendelkezzen, illetve a vizsla legálább apróvadás VAV-vizsgával és magyar származási lappal rendelkezzen.

Az idei apróvadás VAV-vizsgát előreláthatólag ismét Törtelen rendezik, október 12-én.

Amennyiben nevezni szeretne a CACT országos vizsla-főverseny Pest megyei válogatójára vagy a történelmi apróvadás VAV-vizsgára, kérem, legkésőbb 2018. szeptember 10-éig jelezze szándékát a torok.zsolt00@gmail.com e-mail címen!

Török Zsolt
a kinológiai szakbizottság elnöke

A 2017. évi dāmbarcogás tapasztalatai a pusztavacsi trófeamustrán

Számos szakember és érdeklődő részvételével kezdődött a pusztavacsi dāmbarcogás során el-
ejtett dām bikák kiállított trófeáinak szemrevé-
lezése a NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészeténél.
Az immár hagyományos seregszemlén a környe-
ző területek vadászatra jogosultjai és a NEFAG
Zrt. több mint 110 dāmtrófeát helyezett ki a terít-
ékhelyen sorakozó, feldíszített tartóoszlopokra.

Hatos Tamás erdészetiigazgató köszöntése után
Dégi Zoltán vezérigazgató nyitotta meg a rendez-
vényt. Beszédében elmondta, hogy a NEFAG
Zrt. dāmgyazdálkodása történelmi fordulópont-
hoz érkezett, hiszen a vadászterületek „újrafel-
osztásától” eltelt hosszú időszak alatt végzett
tervszerű és következetes „dāmnevelés” meghoz-
ta gyümölcsét. A barcogás során a vendégvadász-
ok **92 bikát ejtettek el a vadászterületen.** Ez
jóval több, mint az előző években megszokott
60–70 példány.

A mennyiség növekedése mellett minőségben
is sikerült ismét egy fokkal előbbre lépni: **a te-
rület történetének legnagyobb pontszámú bi-
kája** került terítékre október 13-án (pénteken).

**Az 5,01-kg-mal mérlegelt lapátos a bírálaton
213,99 CIC-pontot kapott.**

A kapitális trófea hajdani viselője mellett
még egy 5 kg-os fejdíszű bikát sikerült elejteni,
a 4 kg fölötti agancsú bikák száma pedig 14 db.
Összesen **36 bika lett érmes (9 arany-, 13 ezüst-,
14 bronzérem), 3 bika kapott a bírálaton 200-
nál több pontot.** Mindezek mellett megállá-
pítható, hogy az idei zord január és a rendkívül
aszályos nyár nem igazán kedvezett a felrakás-
nak. A januári ínség mellett nyáron is volt egy
táplálékhiányos időszak, mert nagyon korán ki-
sült az erdőben az aljnövényzet, beszűkültek a
táplálkozási lehetőségek. Talán ennek is tudható
be, hogy sok olyan trófeánál is a visszarakás je-
leivel találkozhattunk, ahol ezt a bika kora nem
feltétlenül indokolta volna. A terítékre került bi-
kák trófeájának átlagsúlya 3,37 kg, ami 20 dkg-
mal magasabb az előző évinél. Vezérigazgató úr
köszönetét fejezte ki a szakmai munkában részt
vevőknek a vadászati eredményekért és a rendez-
vény előkészítéséért. Reményét fejezte ki arra vo-
natkozóan, hogy az idei évben elért eredmények a

megnövekedett vadlétszám mellett is tartamosan
biztosítottak.

A trófeamustrát megtisztelte jelenlétével dr. Bi-
tay Márton Örs, a Földművelésügyi Minisztérium
állami földekért felelős államtitkára. Beszédében
elmondta, hogy hozzá igen közel áll a pusztavacsi
vadászterület. Túl azon, hogy milyen jó adottsá-
gokkal rendelkezik a terület, és milyen kedvező-
ek a dāmállomány genetikai alapjai, tudja azt is,
hogy milyen komoly állománygazdálkodás folyik
az erdészetenél. Valóban „nevelik” a dāmot a jö-
vőbeni eredményes hasznosítás, a minőségi áll-
omány hosszú távú fenntartása érdekében.

A rendezvény a helyi hagyományok szerint
folytatódott tovább, azaz minden agancs mel-
lé kiállt a kíséző vadász, és röviden ismertette
a lelövés körülményeit és az elejtéshez fűződő
élményeit, esetenként barátságos, mosolyt fa-
kasztó vagy megható gondolatait.

Az értékelések befejeztével Fehér Sándor ter-
melési és kereskedelmi vezérigazgató-helyettes
összefoglaló gondolatai zárták az eseményt.

A vezérigazgató-helyettes szólt a jelenlévők
számára is tanulságos és megfontolható értéke-
lések jelentőségéről, a rendezvény méltóságteljes-
ségéről, a térségiek példaértékű együttműködé-
séről.

NEFAG Zrt.

Trófeaszemle Hangya Dani otthonában

Az Ipoly Erdő ZRT. Váci és Délnyugat-cserháti erdészetének szervezésében, 2017. október 14-én megrendezésre került a XII. Délnyugat-cserháti Trófeaszemle Katalinpusztán a Kirándulóközpontban. Szerencsére nem csak a szervezők, hanem a területen gazdálkodó 22 vadászatra jogosult is tett a rendezvény sikeréért. Ezt bizonyítja a kiállított 133 db gímtrófea. A vadászatra jogosultak öröme most is lehetőség nyílt a helyszínen az erdei iskola épületében trófeabírálatra. Köszönet érte a Pest megyei és Nógrád megyei vadászati hatóságoknak.

A trófeák alapos szemlévelételezése és tapogatása után a szakmai program zárásaként került sor az Év bikája és az Év selejt bikája megválasztására. Hagyományosan, a résztvevők szavazatai alapján megválasztott trófeákat terítékre hozó vadászok és kísérőik kapták a szerény díjakat. Az Év bikája a Pili Parkerdő Gödöllői vadászterületén esett el. Elejtője Nagy Sándor, akinek Galbavi József kíséretével volt szerencséje terítékre hozni az aranyérmes, 9,56 kg súlyú trófeát. Az Év selejt bikáját a Váci Erdészet Püspökszilágyi vadászterületén Túróczi Antal ejtette el Mészáros István segédletével. Az eredményhirdetés után a két trófea a középpontban felállított állványokra került. Az elejtők és kísérők mellettük állva mesélték el történeteiket, mi pedig

irigykedve hallgathattuk sikerük felelevenítését. Elbeszélésük alatt néhányan még a szélirányt is figyeltük, nehogy szagot kapjon a bikájuk...

A kiállított trófeák számának növekedésével arányosan emelkedik a látogatók száma is. Ez alkalommal a látogatók száma meghaladta az 1000 főt. A szakmai program után jöttek még kicsik és nagyok, leginkább nem vadászók. Mindenki találhatott az érdeklődésének megfelelő programot. Szerencsére a tartalmas időtöltéshez minden adott volt. Közülük talán a legfontosabb az időjárás, mely ismét kegyeibe fogadott. Nem elhanyagolható azonban a sok izgalmas program jelentősége, a finom vadból készült ételek és a helyi borok fogyasztása sem. Mindenfelé vidám baráti társaságokat lehetett látni a Kirándulóközpont parkjában.

Jól esik visszaemlékezni a már régen, de most újra látott vadásztársakkal, kollégákkal eltöltött napra. Köszönet mindenkinek, aki úgy érzi, hogy valamit tett a szemle sikeréért! Bízunk a folytatásban! A viszontlátásig: SE SZŐR, SE TOLL!

Oszacski Attila
Ipoly Erdő Zrt. Váci Erdészet
Naszályi Vadászterület fővadásza

Egy régi vaddisznós történet

Ezzel az írással három kitűnő vadászra, egyszerű emberre emlékezem, hiszen e történetnek cselekvő részesei voltak.

Taskó Jánosra, az „Öregre” emlékezem, akinek arany beszólásai szállóigévé váltak térségünkben. Három rövid epizódot mesélek el, amelyek igen jellemzőek voltak az Öregre.

Régen történt, vagy negyven évvel ezelőtt. Az egyik nyúl vadászat alkalmával délben pihenőt rendelt el a vadászmester; a puskák ürítve, letámasztva. Letelepedtünk, elkezdtük bontogatni a hátizsákokat. Az egyik vadász kibontja hátizsákját – kiugrik belőle az elejtettnek hitt nyúl. Ugrás közben az ülő vadász kezéből kirúgja a kenyeret, majd két-három szökelléssel eltűnik a gázban.

Hirtelen meglepődünk, közben halljuk ám a hátizsák tulajdonosának méltatlankodását:

– Ez a fránya nyúl jól kibabrált velem, egész délelőtt cipelem a hátamon, most meg itt hagyott!

Elfordultunk. Nem mertünk hangosan nevetni, mert a hátizsák tulajdonosa maga a vadászmester volt.

Erre megszólal az Öreg:

– Kedves öcsém, meg kell azt a nyulat rendesen löni, magától nem fog a lábba ugrani!

A másik epizód szintén nyúl vadászatot történt. Én vezettem ekkor a vadászatot. Meg akartam feddni az Öregt:

– Öreg, vigyázni kell a lövéssel, fagyott rögön a sörét könnyen gurulatot kaphat, és eltalálhat valakit!

Erre ekképp válaszolt:

– Kedves öcsém, aki fél, ne járjon vadászni!...

Kissé meglepődtem – elnevettem magam, majd folytattuk a vadászatot.

A harmadik élmény szintén nyúl vadászatot történt (akkoriban csak nyúlra vadásztunk, fácán nem volt). Mint ahogy a nagykönyvben megvala írva, úgy jött az Öregre a tapsifüles; oldalról figyeltük őt, ahogy nekikészülődik és úgy elhibázza, hogy azt már jobban nem is lehetett volna. Hangosan megjegyeztem:

– Ez elment...

– Ez el – mondja az Öreg. – De attul jót állok, hogy nem lesz neki nyugodt éjszakája!...

Pekker Pálra, Pali bácsira emlékezem, akinek vadásztörténeteit mi, fiatalok szájtátva hallgattuk, minden szavát szentírásnak vettük. Csak később jöttünk rá, mikor már valamelyest ránk rakódott a tapasztalat és bölcsesség néhány szikrája, hogy a drága Pali bátyánk igen nagy költő volt, szerette kiszínezni és érdekessé tenni történeteit. Becsültük tisztességét, igazságosságát, szerettünk vele vadászni.

Hajas Ferencre, az utolérhetetlen vadászmesterre emlékezem, akire sok mai vadászmester példaként tekinthetne. Nagyon szeretett vadászni, értette, ismerte, tisztelte, nevelte a vadat.

Híressé váltak fácánnevelései. Nem rajta múlt, hogy a már megtervezett nagyszabású vizes élőhely megvalósítása nem történt meg, pedig már a szükséges engedélyek is megvoltak hozzá. Sajnos a külső és belső változások miatt nem jöhetett létre.

Hálát adok a sorsnak, hogy még mindhármmal együtt vadászhattam. Tudom, az örök vadászmezőn ugyanolyan tisztességgel úzik a vadat, mint azt földi életükben tették.

Most pedig lássuk a régi vaddisznós történetet, amely több mint negyven éve történt!

A falusi templom nagyharangjának misére hívó hangja mellett érkeztek a meghívott vadászok a helyi vadásztársaság vadászházába. Megérkezett Lakatos Pál (ma a CIC kulturális bizottságának tagja), Hajas Ferenc, a szomszéd társaság vadászmestere, Pekker Pál, szintén a szomszédos társaság tagja, valamint Taskó János, az „Öreg” is. A vadászat megszervezésekor kérdeztem az Öregt, részt kíván-e rajta venni.

– Ki nem hagynám, semmi pénzért!...

Megjöttek a helyi vadászok is. A vadászház előtt már ott várakozik két szép, nagy testű muraközi lóval a fogat, amellyel a vadászat helyszínére megyünk.

Tollner György

(1930–2018)

– Örülök, hogy elfogadtátok a meghívásomat erre a rendhagyó vadászatra – kezdem az eligazítást. – A Berkesi-erdő mellett fogunk vadászni, ahol az őszi időjárás miatt három különálló kukoricatábla termését nem sikerült a gazdáknak betakarítani. A hivatásos vadász jelzése alapján elképzelhető, hogy a disznók napközben ott fekdtek el... Úgy tervezem, a kukoricatáblákat külön-külön hajtjuk meg, mégpedig az erdőtől elfelé, a szántók irányába. A hajtás egyenes vonalban történik, lövést leadni csak előre vagy hátra lehet. Vadászni sörétes fegyverből kilőhető golyóval, illetve golyós fegyverrel lehet. Az égiek kegyesek voltak hozzánk, éjjel két-három centi havat küldtek nekünk; remélem, Diana is küld utunkba vaddisznókat!...

Elhelyezkedtünk a fogatra rakott szalmabálánkon.

– Indulhatunk! – jelzem a kocsisnak.

– No, Csillag és Pajkos – szól a kocsis a lovaknak –, indulhatunk, ma csak vadászni megyünk!

Megérkeztünk a vadászterületre, ahol mindenkit arra kértem, a lehető legkisebb zajjal foglalja el a kijelölt helyét. Erre odajön hozzám Feri barátom:

– Koma, nagy baj van!

– Mi a baj van? – ijedek meg.

– Otthon felejtettem a fegyverem zárdugatyuját...

Ez tényleg baj. Felajánlom neki, hogy a lófogattal visszamehetnek érte.

– Szó sem lehet róla, kezdjük el a vadászatot; kérlek, ne szólj a többieknek, majd csak a végén!...

Az első hajtás, két nyúl kivételével üresnek bizonyult.

Csendben elkezdtük a második hajtást, Feri barátom mellém szegődött.

– Koma – ez volt a szavajárása –, meghozom neked a szerencsét!...

S valóban meghozta. Alig haladtunk száz métert, halk füttyel jelez, majd int, menjek oda. Izgatottan mutatja: előttünk a kukoricasorban, tőlünk mintegy húsz méterre, egy süldő az első lábára támaszkodva feszülten figyel! Megcélzom az akkor már álló disznót – a lövésre lerogy, a gyöngygolyó a gerincét érte, ide-oda hánykolódik; megcélzom, hogy megadjam neki a kegyelemlovést. Ekkor látom, hogy a másik sorban egy

újabb süldő is dugja ki az orrát, félig előrelelép, s szagolgatva várakozik – a lövésemre elugrik. Közelebb megyünk a sebzett süldőhöz, Feri megfogja a vállam:

– Várjál, koma, itt van nálam a töröm, majd hátulról nyakon szúrom!

Engedek a kérésének – megszúrja a süldőt, ám abban a pillanatban az minden erejét összeszedi, feláll, és nyakában a törrel, botladozva próbál elmenekülni.

– Lódd le, lódd le, elviszi a törömet!!! – lövésemre a süldő végleg elfekszik. Nem volt benne igazi élet, a golyó ütötte seb már nem is vérzett. Valószínűleg a szúrás ideggócot érhetett, és ez váltotta ki az utolsó erőfeszítést.

Bal oldali szomszédom jelezte, megvan a másik disznó is, előtte fekdtt el. A jobb oldali szomszédom szintén elejtett egy süldőt.

Megállítottam a hajtást; a tábla szélére kihordott süldőket egymás mellé fektettük a későbbi terítékkészítés céljából.

A harmadik hajtás üresnek bizonyult, illetve találtunk disznófekevéseket, amelyek még melegek voltak; valószínűleg az előző hajtás lövéseinek zaja ijesztette el onnan a disznókat.

Befejeztük a vadászatot. Pali bácsi és az Öreg kizsigerelte a vadat, előkészítette a terítéket. Mi körbe álltunk, és kértem a jelenlévőket: meghajlással tiszteljük meg a három gyönyörű vadat. Előállt a fogat, felraktuk rá a süldőket, mi is elhelyezkedtünk rajta, majd elindultunk hazafelé.

A lenyugvó téli nap utolsó vörös sugarával visszatekintett a csodálatosan szépséges erdővölgyi tájra. Láta benne a békésen ballagó lovas kocsit, rajta a három vaddisznót, látta rajta az eredményes vadászat után békésen üldögélő vadászokat. Vörös fénye megcsillant szemükben, belelátott a lelkükbe, és látta benne azt az ősi, lobogó szenvedélyt, amely minden igazi vadász lelkében ott lobog...

Csend van, csak a kerekék halk zöreje, a lovak halk, jóízű horkantásai hallatszanak – nem tudtuk, de a szívünkben éreztük, hogy feletünk száll az a bizonyos láthatatlan kék madár: a BOLDOGSÁG.

Pekker Péter

Törökvölgye Vadásztársaság, elnök

A Fejér megyei Nádasdladányban született, a Nádasdyak birtokán, ahol édesapja dolgozott. A középiskolát Székesfehérvárott végezte, az erdőmérnöki oklevelét Sopronban, 1954-ben kapta. Gyakran és kedvesen megemlékezve beszélt az itt eltöltött időről, egyetemista társaival a legutóbbi időig tartotta, ápolta a kapcsolatát. Ugyanilyen magatartás jellemezte későbbi kollégáihoz való viszonyát is.

Erdőmérnökként dolgozott egész életében. A Székesfehérvári Erdőgazdaságnál a Királyszállási Erdészeti vezetőjévé, majd az erdőgazdaság központjában annak főmérnökévé nevezték ki. Később innen a Tolna Megyei Állami Erdőgazdasághoz került igazgatói beosztásba. Utolsó munkahelye a Budavideki Állami Erdő- és Vadgazdaság volt, igazgatóként innen ment nyugdíjba több mint negyvenéves munkaviszony után. Hivatali munkája elismeréseként ismételt megkapta a Kiváló Dolgozó jelvényt és a Munka érdemrendet.

Igazi közösségi ember volt. Ez a magatartása jellemzően megmutatkozott vezetői tevékenysége során és azon kívül is. Társadalmi munkát egész élete során végzett, ezt mindig megtalálta, és ezzel őt is mindig megtalálták. A vadászat terén, nem mindig az első sorban, szembetűnő módon, nagyon sokszor meghatározó csapatmunkaként a háttérből, tanácsaival vagy csupán eligazító magatartásával segített. De nem tért ki a kifejezetten az első, az irányító személyhez kötött feladatok elől sem – volt a Vadászati Kulturális Egyesület elnöke, annak aktív mozgatója; mint a vadászati kultúra lelkes ápolója és támogatója kötődött az egyesülethez. Ismertsége, sokirányú

érdeklődése és többéves kulturális tevékenysége, humanista szemlélete okán választották meg a Millenniumi Vadászati Bizottság elnökének 1999-ben. Ez az egész országra kiterjedő szervező- és irányítómunka hozta meg számára a legmagasabb szintű állami vadászati kitüntetést, a Nemzeti Vadászrendet, amelyet 2001-ben ítéltek meg számára.

A Vadászati Kulturális Egyesület igen aktív tagja volt. Rendezvényein gyakran vállalt személyes jellegű feladatot – kiállítás megnyitást, előbeszámolót –, sokszor, legtöbbször azonban érdemi tanácsaival, meglepően hatásvos észrevételeivel járult hozzá egy-egy program sikeréhez. Színes egyénisége mindenkit magával ragadott, érdeklődéssel hallgatták Tyeresskovával, Fidel Castróval, Franz Josef Strauss-szal való találkozásait, élményeit, korának vadászaihoz kötődő anekdotáit. Humora elbűvölő volt. Örömmel és tisztelettel látott vendég volt a különféle fórumokon – Keszthelyen, Várpalotán, Gyulajon –, érdeklődött a vadásznapi eseményei iránt Tatán, Nagyörzsönyben, Deszken, Gödöllőn.

Őszinte és igazságos, véleményét kimondó emberként marad meg ismerősei számára, ezzel együtt fogadták őt el; nem akadt haragosa, ellenfele, állásfoglalása csaknem minden esetben közmegegyezésre talált. Azoknál is, akikkel egy-egy adott kérdésben nem értett egyet. Origó- és tájékoztató pontot vesztítettünk el személyében. Jó szerencsét! Üdv a vadásznak!

- fő -

fotó: Polster Gabriella

VADÁSZATI -TERMÉSZETISMERETI NYÁRI TÁBOROK KATALINPUSZTÁN

LÁNYOK ÉS FIÚK FIGYELEM!

Idén is sok érdekes és izgalmas programmal várjuk a 8-14 éves gyerekeket vadásztáborainkba!

A táborok helyszíne: Ipoly Erdő Zrt. Katalinpusztai Kirándulóközpont és Erdei iskola.

Időpontok:

Kittenberger Kálmán-vadásztábor: 2018. 07. 09–15-éig, 7 nap 6 éjszaka.

Molnár Gábor-vadásztábor: 2018. 07. 23–29-éig, 7 nap 6 éjszaka.

Programjainkból: vad- és vadnyomismeret, erdő- és vadgazdálkodási ismeretek, esti vadlesek, íjászat, solymászat, kisállat-bemutató, vérebvezetés, tanösvénytúra, éjszakai túra, vadászkiutak és vadászati módok megismerése, teríték készítése és vadásszávatás, vadászahagyományok megismerése, vadászati emlékhelyek felkeresése, trófeabírálat, állat- és növényismeret, állathang-felismerés, kézműves foglalkozások, vetélkedők, játékok, sportversenyek és izgalmas csapatjátékok.

Elhelyezés: 7-8 ágyas szobákban.

Étkezés: reggeli, ebéd, vacsora (szükség szerint pótvacsora).

A részvételi díj: 45000,- Ft/fő.

Bővebb információ és jelentkezés a hangyadani@ipolyerdo.hu címen vagy **Kemenes Rita (06-20-451-9053) és Kemenes Miklós (06-20-252-3686)** táborvezetőknél lehetséges.

Vadásznapok a megyében

Június 3.

Június 9.

Június 23.

Szeptember 29.

Kóhalma, kopjafaünnep

Kittenberger napok

Magyar-szlovák vadásznapi

Gerje menti vadásznapi

Bugyi

Nagymaros

Peszek (Sikenica, Szlovákia)

Törtel

HUBERTUS Vadászkiskola

A Hubertus Vadászkiskola a vadászok oktatása, képzése területén több évtizedes tapasztalattal és gyakorlattal rendelkezik. A tanfolyam **100 óra**s. Az elméleti előadások **hetente-kéthetente, hétvégi** napokon kerülnek megtartásra. Egy kurzus általában két-három hónapos. A gyakorlati képzéseket hétvégi napokon tartjuk. A hallgatók a **lőgyakorlaton** ismerik meg a lőfegyverek tartásának, tárolásának, használatának szabályait. Ez alkalommal sörtes és golyós lőfegyverrel gyakorolják a vadászlovászatot. Mindez képzett lőoktatók irányításával történik, akik maguk is gyakorló vadászok. A **gyakorlati napokon** a gyakorlati vadászattal, a vadászatra való felkészüléssel, vadászati módszerekkel ismerkednek meg a hallgatók és tövélegesen is részt vesznek benne. Ezek mellett elsősorban a vadászati berendezéseket (magaslesek, lőállások, cserkelő út, stb.) vehetik szemügyre, de néhány vadgazdálkodási berendezést is be tudunk számukra mutatni.

OKTATÁSI HELYSZÍNEINK:

- Pest megye: **Gödöllő**
- Pest megye: **Szigethalom** (Szigethalmi vadaspark és állatsimogató)
- Tolna megye: **Iregszemcse Csehpuszta**, Varga tanya

A hallgatóinkat teljes körűen kiszolgáljuk:

- **Kedvezményes áron** rendelkezésükre bocsátjuk a szükséges tankönyveket, szakkönyveket.
- **Bejelentjük** a résztvevőket a Vadászviszsgára.

Bejegyzett, regisztrált szervezetenként véggezzük az oktatási tevékenységünket. **Mezőőri tanfolyamot** évente többször szervezünk. A tanfolyamainkkal kapcsolatos további fontos információkat találhat a honlapjainkon!

Érdeklődés, jelentkezés: HUBERTUS Kft.

2100 Gödöllő, Dózsa György út 28. (Gubritzky Mária), e-mail: hubertus@hubertus.com
Tel: (+36) 28-610-975, (+36) 30-228-42-81, fax: (+36) 28-610-980

HUBERTUS Kft. MEGVÁSÁROLHATÓ SZAKKÖNYVEINK

www.hubertus.com
www.hubertusvadaszkiskola.hu

Főszerkesztő: Nagy István • **A szerkesztőség tagjai:** Guzsik Alfréd, Pető Zoltán, Rácz Gábor, Rózsa Róbert • **Nyelvi lektor:** Geller Tibor • **Címlapfotó:** Blaumann Ödön
Megjelent 11 900 példányban • **Nyomás:** Korrekt Nyomdaipari Kft,
Szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor u. 34.
Tel: (06-1) 311-9608; e-mail: omvkpest@t-online.hu

JÓ VADÁSZATOT!

